

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce – kwiecień 2008

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY RODZINIE
W OSTROŁĘCE
*w roku 2007***

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Zadania zlecone gminie	19
II. Zadania własne gminy	22
2.1. Zadania obowiązkowe	23
2.2. Zadania fakultatywne (realizowane w zależności od posiadanych środków)	
... 27	
III. Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek	
Pomocy Rodzinie	30
3.1. Pomoc instytucjonalna	30
3.2. Pomoc półstacjonarna	34
3.3. Zadania opiekuńczo-wychowawcze	41
3.4. Zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji społecznej oraz zawodowej	
osób niepełnosprawnych	59
IV. Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy	
Rodzinie	68
V. Realizacja programów z zakresu pomocy społecznej	78
Załącznik.....	91

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, powołaną do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Warunkiem niezbędnym do powstania uprawnienia do uzyskania świadczenia z pomocy społecznej jest uprzednie wykorzystanie własnych środków, możliwości i przysługujących uprawnień. Pod tym pojęciem należy rozumieć nie tylko sytuację materialną i dochodową, w tym posiadane dochody i dobra materialne, ale również umiejętności np. posiadane kwalifikacje zawodowe, aktywność lub jej brak w rozwiązywaniu własnych problemów oraz gotowość współdziałania w rozwiązaniu problemów życiowych. Współpraca w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej jest obowiązkiem wszystkich osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Odmowa współpracy z pracownikiem socjalnym może stanowić podstawę do odmowy przyznania pomocy lub wstrzymania wypłaty świadczeń.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem oraz zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji życiowych. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Rodzaj, forma i rozmiar udzielonej pomocy powinny stymulować osobę i rodzinę do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów przy wsparciu ze strony profesjonalistów – pracowników socjalnych.

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej zgodnie, z którymi prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 477 zł,
- rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351 zł.

Poza spełnianiem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 pkt. 2-15 ustawy o pomocy społecznej:

- 1. ubóstwa,**
- 2. sieroctwa,**
- 3. bezdomności,**
- 4. bezrobocia,**
- 5. niepełnosprawności,**
- 6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,**
- 7. przemocy w rodzinie,**
- 8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,**

9. bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo -wychowawcze,
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizm lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że wystąpienie ubóstwa jako jednej przesłanki nie jest wystarczającym powodem do przyznania pomocy.

Pomoc społeczna, zgodnie z art. 15 ustawy o pomocy społecznej, polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez ośrodki pomocy społecznej lub powiatowe centra pomocy rodzinie. W przypadku Ostrołęki, która jest miastem na prawach powiatu, zadania gminy i powiatu wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, określono następujące zadania do realizacji:

- **zlecone gminie:**
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
  - ◆ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
  - ◆ organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
  - ◆ prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- ◆ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.
- **własne gminy (fakultatywne):**
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
  - ◆ prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
  - ◆ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy; w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
  - ◆ współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.
- **własne gminy (obligatoryjne):**
  - ◆ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
  - ◆ sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
  - ◆ udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
  - ◆ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
  - ◆ przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
  - ◆ opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;

- ◆ praca socjalna;
  - ◆ organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
  - ◆ prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
  - ◆ tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
  - ◆ dożywianie dzieci;
  - ◆ sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
  - ◆ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
  - ◆ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
  - ◆ utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.
- **z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat:**
- ◆ opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
  - ◆ prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
  - ◆ organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
  - ◆ zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno - opiekuńczych, placówek opiekuńczo - wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
  - ◆ pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;

- ◆ przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- ◆ pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- ◆ pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy;
- ◆ pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ◆ prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- ◆ prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- ◆ prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- ◆ udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- ◆ szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- ◆ doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- ◆ podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- ◆ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- ◆ sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;
- ◆ utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

■ z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:

- ◆ pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- ◆ prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ◆ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W 2007 roku na realizację zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej otrzymano i wydatkowano:

<i>Rozdział</i>	<i>Rodzaj zadania</i>	<i>Środki planowane w zł</i>	<i>Środki wydatkowane w zł</i>	<i>%</i>
ZADANIA GMINY				
Zadania zlecone (środki wojewody)				
85212	Świadczenia rodzinne	11 924 000	11 901 888	99,8
85213	Składki zdrowotne	59 915	59 068	98,6
85214	Zasiłki stałe	565 000	564 508	99,9
85228	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	59 400	59 400	100,0
Razem		12 608 315	12 584 864	99,8
Zadania własne gminy (środki wojewody)				
85214	Zasiłki okresowe	1 070 000	1 052 075	98,3
85295	Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	852 000	852 000	100
Razem		1 922 000	1 904 075	99,1
Zadania własne gminy (środki gminy)				
85203	Ośrodki wsparcia	39 285	39 285	100,0
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	682 512	682 512	100,0

Rozdział	Rodzaj zadania	Środki planowane w zł	Środki wydatkowane w zł	%
85228	Usługi opiekuńcze	303 380	300 154	98,9
85295	Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	475 979	475 979	100,0
	Razem	1 501 156	1 497 930	99,8
	Ogółem zadania gminy	16 031 471	15 986 869	99,7
ZADANIA POWIATU				
	Zadania własne			
85201	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	71 287	71 287	100,0
85204	Rodziny zastępcze	783 222	779 263	99,0
85220	Mieszkanie chronione	40 000	40 000	100,0
	Razem	894 509	890 550	99,6
	OGÓŁEM	16 925 980	16 877 419	99,7

W stosunku do ogólnej kwoty otrzymanych środków na świadczenia z pomocy społecznej w rozdziale 85214 – zasiłki i pomoc w naturze wydatkowano 99,2% planowanych środków finansowych, nie wykorzystano kwoty:

18 416,62 zł, w tym dotacji na:

- zasiłki stałe w wysokości: 492,01 zł,
- zasiłki okresowe w wysokości: 17 924,61 zł.

Niewykorzystanie budżetu w ww. rozdziale spowodowane było:

- zmniejszeniem się liczby osób uprawnionych do zasiłków stałych, ponieważ w listopadzie zmarł 1 świadczeniobiorca, który pobierał zasiłek stały,
- brakiem podstaw prawnych do pełnego wykorzystania budżetu na zasiłki okresowe ze względu na uwarunkowania art. 147 ust.3 pkt.1,2 ustawy o pomocy społecznej, zmianę sytuacji dochodowej osób/rodzin kwalifikujących się do tej formy pomocy z powodu poprawy sytuacji materialno – bytowej w wyniku podejmowania prac dorywczych. Wobec powyższego zmieniał się czasookres wypłaty świadczeń oraz ich wysokość.

W rozdziale 85212 – budżet na świadczenia rodzinne został wykorzystany w 99,8% ze względu na brak osób uprawnionych, spełniających przesłanki ustawowe do przyznania świadczeń rodzinnych.

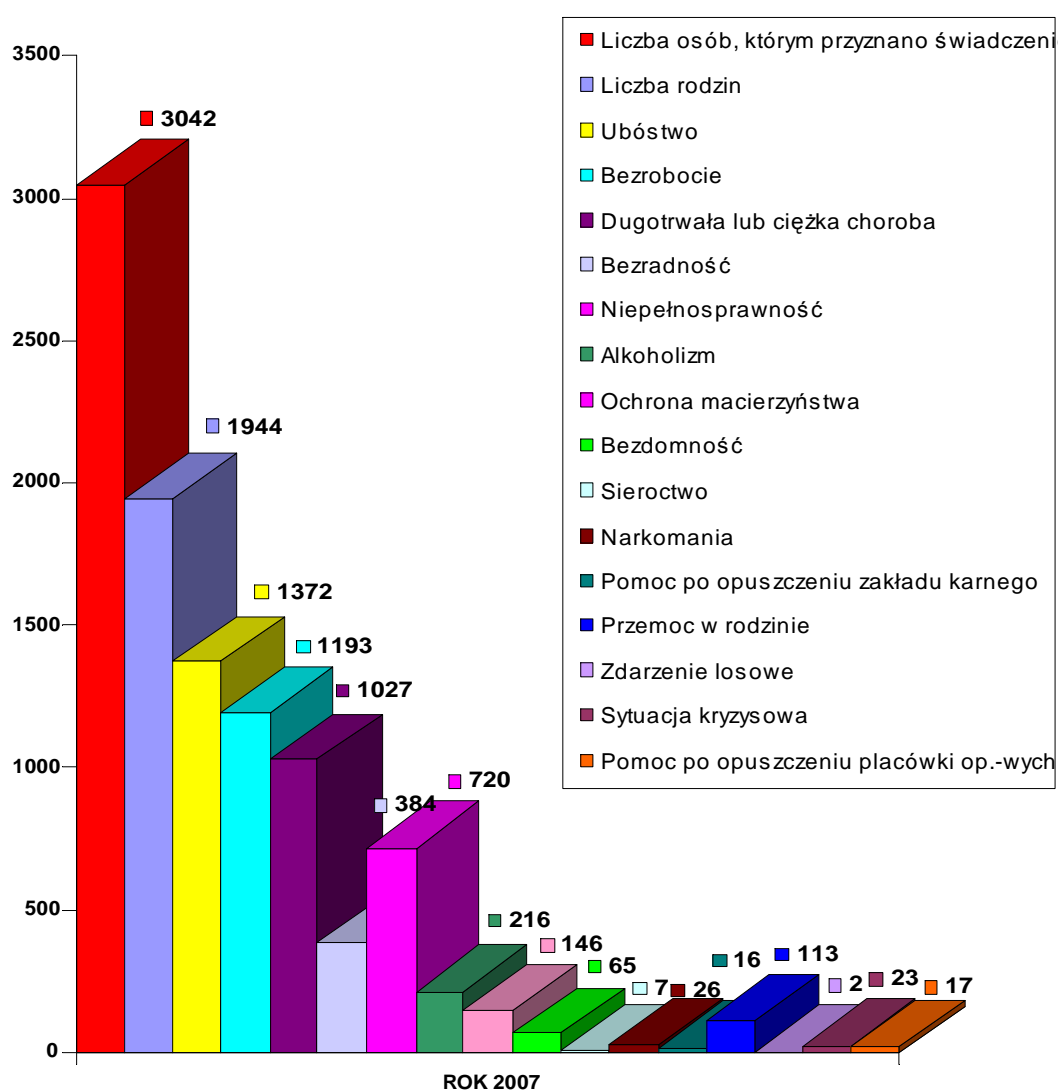
W rozdziale 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne wydatkowano 98,6% planowanych środków finansowych, nie wydatkowano kwoty: 846,65 zł, ponieważ:

- zmniejszyła się liczba osób uprawnionych do świadczeń pielęgnacyjnych – osoby, które miały orzeczony stopień niepełnosprawności na czas określony, w 2007 roku stały ponownie na komisję w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności i otrzymały orzeczenia, które nie uprawniały ich do świadczeń pielęgnacyjnych, a tym samym do opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

85228 – usługi opiekuńcze, budżet wykorzystano w 98,9% ze względu na przekazanie przez Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce niższej refundacji wynagrodzeń za zatrudnione opiekunki.

85204 – rodziny zastępcze, budżet wykorzystano w 99% ponieważ w trakcie 2007r. jedno dziecko z Powiatu Białostockiego przebywające w rodzinie zastępczej na terenie miasta Ostrołęki, zostało przekazane do adopcji. W związku z powyższym MOPR otrzymał mniej środków finansowych z tytułu refundacji wydatków na wypłatę świadczeń dla rodzin zastępczych.

Pomocą społeczną objęto na terenie miasta: 1944 środowisk, 5348 osób w tych rodzinach, natomiast 3042 osób otrzymało decyzją świadczenie. Zasiłkami pieniężnymi z pomocy społecznej objęto 10,18 % ogółu szacunkowej liczby gospodarstw domowych w mieście.

W środowiskach, które w roku 2007 korzystały z wielu rodzajów świadczeń wypłacanych z pomocy społecznej, występowały różne problemy, powodujące ich dysfunkcjonalność. Pomocą

społeczną objęto osoby i rodziny z następujących powodów:

- Ubóstwo – 1372 środowiska, co stanowi 70,6 % ogółu osób korzystających z pomocy,
- Sieroctwo – 7 środowisk, co stanowi 0,4 % ogółu korzystających z pomocy,
- Bezdomność – 65 środowisk, co stanowi 3,3 % ogółu korzystających z pomocy,
- Potrzeby ochrony macierzyństwa – 146 środowisk, co stanowi 7,5 % ogółu korzystających z pomocy,
- Bezrobocie – 1193 środowiska, co stanowi 61,4 % ogółu korzystających z pomocy,
- Niepełnosprawność – 720 środowisk, co stanowi 37 % ogółu korzystających z pomocy,
- Długotrwała lub ciężka choroba – 1027 środowisk, co stanowi 52,8 % ogółu korzystających z pomocy,
- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 384 środowiska, co stanowi 19,8 % ogółu korzystających z pomocy,
- Przemoc w rodzinie – 113 środowisk, co stanowi 5,8 % ogółu korzystających z pomocy,
- Alkoholizm – 216 środowisk, co stanowi 11,1 % ogółu korzystających z pomocy,
- Narkomania – 26 środowisk, co stanowi 1,3 % ogółu korzystających z pomocy,
- Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 16 środowisk, co stanowi 0,8 % ogółu korzystających z pomocy,
- Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze – 17 środowisk, co stanowi 0,9 % ogółu korzystających z pomocy,
- Zdarzenie losowe – 2 środowiska, co stanowi 0,1 % ogółu korzystających z pomocy,
- Sytuacja kryzysowa- 23 środowiska, co stanowi 1,2 % ogółu korzystających z pomocy.

Z przedstawionych danych wynika, że dominującym problemem, który utrudnia lub uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających w 2007 roku ze świadczeń pomocy społecznej jest bezrobocie, które jest udziałem ponad 1193 środowisk, 3651 osób w tych rodzinach. Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem sytuacji na ostrołęckim rynku pracy i stopy bezrobocia. Mimo odczuwalnego spadku poziomu bezrobocia, jest ono nadal bardzo wysokie i na dzień 31.12.2007r. kształtowało się na poziomie 17%. Natomiast stopa bezrobocia na koniec grudnia 2006r. wynosiła 20,3%. Niedostateczna ilość miejsc pracy oraz stosunkowo niski poziom

kwalfikacji osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej decydują o wysokiej liczbie klientów MOPR pozostających bez pracy. Problem bezrobocia plasuje się na pierwszym miejscu także dlatego, że jest on najłatwiejszy do zdiagnozowania, z nim utożsamiają się sami klienci, potwierdzają go także dokumenty z urzędu pracy. Problem bezrobocia rzadko jednak występuje w odosobnieniu, najczęściej obok niego, jako przyczyna lub skutek pojawiają się takie problemy jak: uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność, bezdomność, itp. Nawarstwienie problemów jest bardzo zgubne w skutkach, prowadzi bowiem do degradacji osób i rodzin .

Na kolejnym miejscu wśród problemów, dotyczących rodziny korzystające z pomocy plasują się te, które związane są ze złym stanem zdrowia tj. długotrwała choroba i niepełnosprawność. Środowiska te borykają się z trudnościami finansowymi, związanymi w szczególności z koniecznością ponoszenia wysokich kosztów leczenia oraz zakupu leków. Z powodu długotrwałej choroby w 2007r. przyznano pomoc dla 1027 rodzin i 2640 osób w tych rodzinach, natomiast problem niepełnosprawności dotyczył 720 rodzin i 1750 osób w tych rodzinach.

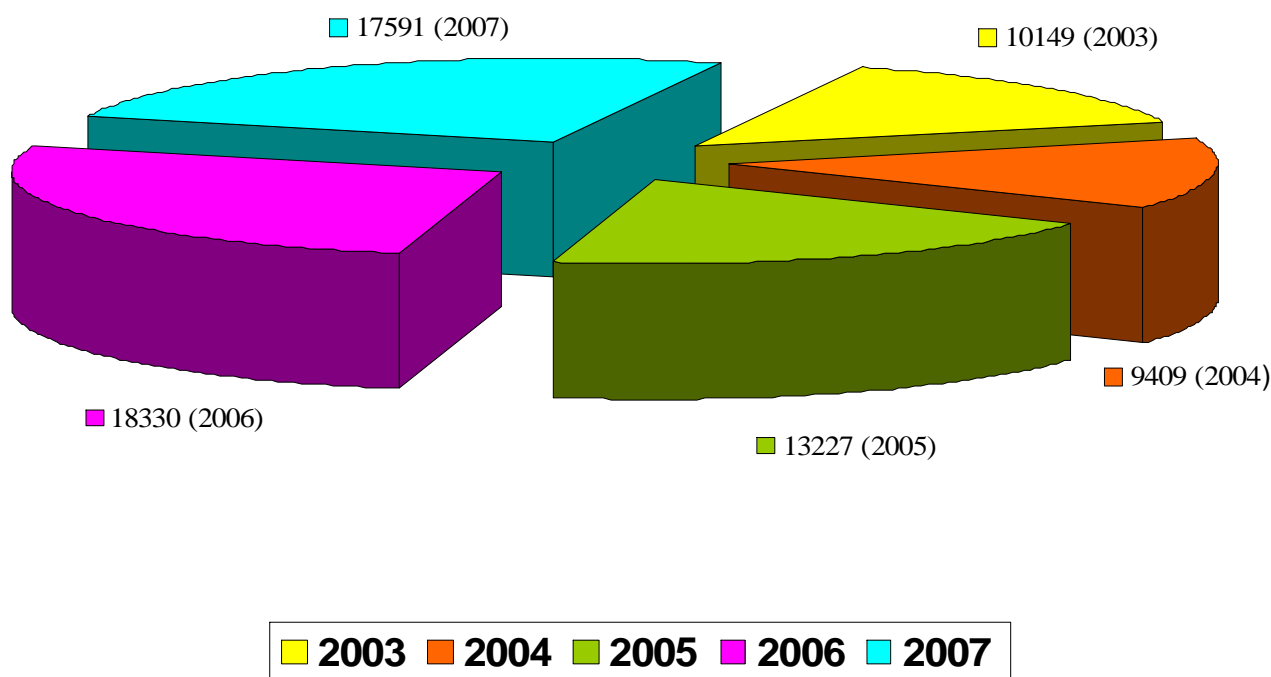
W przypadku 384 rodzin i 1358 osób w rodzinach, głównym problemem była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, które dotyczą w szczególności rodzin wielodzietnych i niepełnych. Rodziny, te najczęściej w związku z trudnościami finansowymi, brakiem możliwości zmiany sytuacji nie potrafią radzić sobie z trudnościami dnia codziennego.

Na kolejnych miejscach plasują się takie problemy jak: alkoholizm występujący w 216 rodzinach objętych pomocą i 514 osób w tych rodzinach, ochrona macierzyństwa – 146 rodzin i 579 osób w rodzinach. Należy przy tym zaznaczyć, iż alkoholizm został uznany za główny problem jedynie w 216 środowiskach nie odzwierciedla faktycznej sytuacji. Problem ten, co jest faktem powszechnie znanym, dotyczy znacznie większej liczby środowisk. Jednak osoby nim dotknięte nie utożsamiają się z problemem i zaprzeczają, iż są nim dotknięte, w związku z tym jest on bardzo trudny do zdiagnozowania.

Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie pisemnej po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. W 2007r. pracownicy socjalni przeprowadzili: 392 rodzinnych wywiadów środowiskowych, 6388 aktualizacji wywiadów.

W 2007r. wydano z zadań własnych i zleconych 17 591 decyzji, w tym negatywnych 269 ze względu na ograniczone środki finansowe lub brak podstaw prawnych do przyznania świadczeń.

**Ilość wydanych decyzji z zakresu środowiskowej pomocy społecznej
W 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 roku**

W 2007 r. zmniejszyła się liczba wydanych decyzji administracyjnych o 739 w stosunku do roku 2006, ze względu na zminimalizowanie ilości osób i liczby świadczeń w formie zasiłków okresowych. W 2006 r. z zasiłków okresowych skorzystało 1318 osób, wypłacono 9120 świadczeń, na kwotę 1 297 190 zł, natomiast w 2007 r. z zasiłków okresowych skorzystało 1090 osób, zrealizowano - 7573 świadczeń, na kwotę 1 068 241 zł. Na powyższą sytuację duży wpływ miało pobudzanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, poprzez zwiększanie motywacji klientów pomocy społecznej do aktywnego poszukiwania pracy i objęcia osób bezrobotnych Programem „Daj sobie szansę – uwierz w siebie”, którego realizatorem byli pracownicy socjalni MOPR. Z powodu bezrobocia z zasiłków okresowych w 2006 r. skorzystało 1135 osób, natomiast w 2007r.

skorzystało 907 osób.

W omawianym okresie pracownicy socjalni sporządzali:

- ◆ rodzinne wywiady środowiskowe,
- ◆ aktualizacje wywiadów,
- ◆ wywiady alimentacyjne,
- ◆ wywiady środowiskowe do przyznania dodatku mieszkaniowego dla Urzędu Miasta,
- ◆ wywiady środowiskowe dotyczące dłużników alimentacyjnych,
- ◆ kontrakty socjalne,
- ◆ załączniki do kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego „Pomoc Społeczna – Niebieska Karta” dotyczące przemocy w rodzinie,
- ◆ karty informacyjne,
- ◆ notatki służbowe,
- ◆ pisma, wezwania w zakresie świadczonej pomocy, alimentacji na rzecz podopiecznych,
- ◆ wnioski o objęcie nadzorem kuratorskim,
- ◆ wnioski w sprawach opiekuńczych,
- ◆ wnioski o bezpłatne wydanie dowodu osobistego, przydział lokalu socjalnego, przyznanie dodatku mieszkaniowego,
- ◆ wnioski dotyczące ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych, opiekuńczych,
- ◆ wnioski o ustalenie niepełnosprawności,
- ◆ odwołania od decyzji administracyjnych.

Ponadto pracownicy socjalni podejmowali dodatkowe działania dotyczące:

1) Kwalifikowania rodzin ubogich do pomocy rzeczowej w formie:

- ◆ paczek świątecznych - 20 dzieci z TPD,
- ◆ paczek świątecznych - 40 dzieci z PCK,
- ◆ paczek świątecznych - 332 dzieci na zorganizowaną choinkę przez 10 Rad Osiedli (Stare Miasto, Osiedle Parkowa, Osiedle Śródmieście I, Osiedle Śródmieście II, Osiedle Traugutta, Osiedle Witosa, Osiedle Łazek, Osiedle Pomian, Osiedle Bursztynowa, Osiedle Sienkiewicza),
- ◆ dystrybucji żywności dla 2400 osób w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej. Wszyscy klienci pomocy społecznej zostali objęci tą formą pomocy i wydano dla nich następujące artykuły: cukier - 12,220 ton, makaron -

16,651 ton, kasza - 3,039 ton, mąka - 26,860 ton, płatki kukurydziane - 2,420 ton oraz 52 464 ton mleka,

- ◆ pomocy żywnościowej - 20 rodzin,(50 osób) z LKP,
- ◆ wyprawek szkolnych - 15 dzieci z PCK,
- ◆ półkolonie LKP – 7 dzieci,
- ◆ półkolonie TPD – 40 dzieci,
- ◆ kolonie PCK – 12 dzieci,
- ◆ kolonie ZHP – 43 dzieci,
- ◆ kolonie TPD – 6 dzieci,
- ◆ pomoc rzeczowa z Rady Osiedla Śródmieście II - 4 rodzin.

2) Dystrybucji pomocy w naturze otrzymanej od zakładów pracy i osób prywatnych wg. potrzeb podopiecznych.

3) Realizacji pomocy pieniężnej dla podopiecznych przez pracowników socjalnych w przypadkach korzystania przez klientów MOPR ze świadczeń pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto pracownicy socjalni uczestniczą w pracach Komisji ds.:

- ◆ Przydziału Mieszkań Komunalnych i Socjalnych,
- ◆ Miejskiego Zespołu Reagowania Kryzysowego,
- ◆ Zatrudnienia w Zakładzie Obsługi Oświaty i Aktywnego Zwalczania Bezrobocia,
- ◆ Zespołu okresowej oceny konieczności dalszego pobytu wychowanków w Zespole Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych.

Ważne miejsce w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zajmuje praca socjalna, która jest zadaniem obowiązkowym gminy. Działania z tego zakresu są ukierunkowane na poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzone:

- ✓ z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ✓ ze społecznościami lokalnymi w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Znaczące dla pracy socjalnej jest to, że włącza ona w proces naprawczy samych zainteresowanych, czyli wykorzystywany jest tu potencjał osób, rodzin oraz społeczności na rzecz

rozwiązywania indywidualnych oraz lokalnych problemów. Praca socjalna na rzecz indywidualnych osób i rodzin, grup oraz społeczności lokalnych jest prowadzona przez pracowników socjalnych. Działania z zakresu pracy socjalnej prowadzono wobec 930 rodzin, natomiast liczba osób w tych rodzinach wynosiła 2540.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej realizowane były poprzez:

- 1) dokonywanie analiz i ocen zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
- 2) udzielanie porad, wskazówek i pomocy dotyczącej rozwiązywania problemów życiowych osób i rodzin, które dzięki tej pomocy byłyby zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy, będące przyczyną ich trudnej sytuacji,
- 3) współpracę z innymi profesjonalistami, instytucjami i organizacjami w celu rozwiązywania problemów w dziedzinie pracy socjalnej,
- 4) pobudzanie społecznej aktywności i inicjowanie nowych form pomocy.

Działania z zakresu pracy socjalnej prowadzono z uwagi na konieczność rozwiązania następujących problemów:

- ◆ bezrobocia;
- ◆ uzupełnienia kwalifikacji;
- ◆ konieczności wyegzekwowania należnych świadczeń;
- ◆ niepełnosprawności i długotrwałej choroby;
- ◆ uzależnień;
- ◆ konfliktów rodzinnych;
- ◆ braku dbałości o czystość w mieszkaniu i higienę osobistą;
- ◆ niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- ◆ problemów opiekuńczo - wychowawczych;
- ◆ bezdomności;
- ◆ sytuacji kryzysowej,
- ◆ przemocy.

W 2007r. pracownicy socjalni podejmowali m. in. następujące działania w zakresie:

- 1) Poradnictwa:
  - ◆ możliwość otrzymania dodatku mieszkaniowego, świadczeń rentowych i emerytalnych, alimentów,
  - ◆ wykonywania władzy rodzicielskiej
  - ◆ ustalenia stopnia niepełnosprawności, zmiany stopnia niepełnosprawności,

- ◆ zarejestrowania się w urzędzie pracy,
- ◆ otrzymania pomocy z innych instytucji, organizacji społecznych.

2) Skierowania do:

- ◆ Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego,
- ◆ Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- ◆ Poradni Leczenia Uzależnień,
- ◆ Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- ◆ Powiatowego Urzędu Pracy,
- ◆ organizacji pozarządowych w celu otrzymania pomocy rzeczowej,
- ◆ Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego.

3) Pomocy w:

- ◆ załatwianiu spraw urzędowych,
- ◆ załatwianiu usług hydraulicznych, napraw sprzętu gospodarstwa domowego, utrzymaniu czystości (deratyzacja, dezynsekcja),
- ◆ zakupieniu artykułów żywnościowych, odzieży, obuwia, lekarstw, opał, środków higieny osobistej i innych,
- ◆ uiszczaniu opłat mieszkaniowych, załatwianiu przeprowadzki,
- ◆ skierowaniu dzieci na kolonie, wakacje, zimowiska w miejscu zamieszkania,
- ◆ umieszczaniu osób w domu pomocy społecznej, szpitalu, ośrodkach wsparcia i innych,
- ◆ uzyskaniu odpowiednich dokumentów z zakładów pracy, ZUS- u i innych instytucji,
- ◆ przygotowaniu i wniesieniu sprawy o alimenty,
- ◆ nawiązaniu kontaktów sąsiedzkich, społecznych,
- ◆ organizowaniu pobytu dzieci w przedszkolu,
- ◆ podjęciu pracy zarobkowej,
- ◆ uzyskaniu mieszkania trwałego, wyszukiwaniu mieszkania do wynajęcia, załatwianiu zamiany mieszkania, schronienia,
- ◆ rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, kontaktach z rodziną,
- ◆ uzyskaniu sprzętu ortopedycznego, artykułów medycznych,
- ◆ przystosowaniu mieszkania do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ◆ umożliwieniu skierowania do sanatorium, turnus rehabilitacyjny, wczasy,
- ◆ załatwianiu wizyty lekarza, zabiegów medycznych,
- ◆ usamodzielnianiu wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,

- ◆ organizacji wsparcia prawnego, pedagogicznego psychologicznego.

4) Współpracy z:

- ◆ dzielnicowymi, strażą miejską,
- ◆ pedagogami szkolnymi i wychowawcami,
- ◆ kuratorami sądowymi, społecznymi, opiekunami prawnymi,
- ◆ placówkami medycznymi,
- ◆ placówkami przeciwdziałającymi uzależnieniom,
- ◆ kościołami wyznaniowymi,
- ◆ organizacjami pozarządowymi,
- ◆ jednostkami samorządowymi,
- ◆ ośrodkami pomocy społecznej,
- ◆ spółdzielniami mieszkaniowymi,
- ◆ wolontariuszami,
- ◆ radami osiedla,
- ◆ wychowawcami świetlic socjoterapeutycznych.

5) Bezpośrednich odwiedzin w środowisku.

6) Bezpośredniego reprezentowania spraw podopiecznych w Sądzie Rejonowym, Prokuraturze i innych instytucjach.

7) Bezpośredniego rozdzielnictwa odzieży używanej, sprzętu.

8) Kontroli przydzielonej pomocy.

I. ZADANIA ZLECONE GMINIE

Środki finansowe na realizację zadań zleconych przeznaczono na następujące formy pomocy:

<i>Świadczenia</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Kwota</i>
1. Zasiłki stałe	149	564 508 zł
2. Składka na ubezpieczenie zdrowotne	152	59 068 zł
3. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	28	59 400 zł
Razem	175*	682 976 zł

* osoby korzystały z różnych form świadczeń (nie należy sumować)

Ad.1

Zasiłki stałe były świadczone osobom pełnoletnim całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, nie posiadającym żadnego źródła utrzymania, lub których dochód jak również dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt.1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Zasiłek stały ustalano stosownie do przepisów wynikających z ww. ustawy:

- ◆ w wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- ◆ w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie,
- ◆ zasiłek stały nie mógł być wyższy niż 444,00 zł (styczeń – grudzień), a nie niższy niż 30 zł miesięcznie.

Ad. 2

Składka na ubezpieczenie zdrowotne była opłacana za osoby, które pobierały zasiłki stałe oraz świadczenia rodzinne. Miesięczna wysokość składki wynosiła 9% kwoty przyznanego świadczenia.

Ad. 3

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podstawą do realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, oraz ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w 26 środowiskach dla 28 osób, w tym dla:

- 26 osób chorych psychicznie,
- 3 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Przy realizacji tych usług wykonano 4 247 godzin świadczeń, w tym 3 757 godzin u osób chorych psychicznie i 490 godzin u osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Koszt jednej roboczo - godziny usługi wynosił 13,98zł.

Dominującym schorzeniem psychicznym u chorych objętych systemem specjalistycznych usług opiekuńczych jest schizofrenia, zespoły paranoidalne, depresje. Oprócz schorzeń podstawowych

trudną sytuację środowisk pogłębiają inne problemy takie jak: schorzenia somatyczne, uzależnienia od alkoholu, nikotyny, brak pozytywnych relacji interpersonalnych w rodzinach, problemy wychowawcze z dziećmi, bezrobocie, ubóstwo.

Kadra realizująca specjalistyczne usługi opiekuńcze to 10 pielęgniarek, w tym:

- 9 osób zatrudnionych w ramach umowy- zlecenia, są to dłużej doświadczeni pracownicy Oddziału Psychosomatycznego Szpitala Specjalistycznego w Ostrołęce,
- 1 osoba zatrudniona w ramach umowy o pracę, która posiada ukończony kurs w zakresie świadczenia specjalistycznych usług wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w całości finansowane było w ramach zadań zleconych, a przyznaną dotację w kwocie 59,400zł. wykonano w całości. Wysokość dochodów z tytułu odpłatności za usługi wniesionych przez klientów stanowiła kwota 382,26zł. i została przekazana do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wszystkie osoby korzystały z tej formy wsparcia w dwóch zakresach tj.:

- **uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia**, które polegały na kształtowaniu umiejętności zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenia treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie , a także asystowanie w codziennych czynnościach życiowych takich jak : dbałość o higienę i wygląd, utrzymanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami, oraz ze społecznością lokalną, pomocy w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, nauce planowania budżetu i asystowaniu przy ponoszeniu wydatków.
- **pielęgnacja**, zakres ten realizowany był poprzez wspieranie chorych w procesie leczenia, poprzez pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych, uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych, pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece, prowadzenie monitoringu lekowego, pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia.

Efektom tej formy wsparcia jest poprawa funkcjonowania naszych usługobiorców w środowisku, poprawa ich zaradności w zmaganiu się z codziennymi problemami, zmniejszenie lęku i towarzyszących obaw w kontaktach interpersonalnych, wydłużenie okresów remisji choroby, skracanie hospitalizacji a niejednokrotnie i zapobieganie jej.

Ta forma wsparcia sprawdza się w naszym środowisku lokalnym, dodatkowo osoby chore , a także ich rodziny korzystają ze wsparcia rzeczowego, finansowego w formie zasiłków celowych na leki oraz realizację innych podstawowych potrzeb.

W toku postępowania administracyjnego wydano 266 decyzji, w 13 sprawach umorzono postępowanie.

II. ZADANIA WŁASNE GMINY

Środki finansowe na realizację zadań własnych przeznaczono na następujące formy pomocy:

<i>Świadczenia</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Kwota</i>
Zasiłki okresowe w tym z powodu:	1090	1 068 241 zł
◆ bezrobocia	907	982 349 zł
◆ długotrwałej choroby	175	81 987 zł
◆ niepełnosprawności	7	1 901 zł
◆ możliwości nabycia uprawnień ze świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	1	2 004 zł
Zasiłki celowe, pomoc rzeczowa w tym:	1533	1 356 638 zł
◆ zasiłki celowe na żywność Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	1 175	728 110 zł
◆ Zasiłki celowe w tym:	1316	628 528 zł
zasiłki celowe specjalne	341	92 092 zł
Schronienie	33	39 285 zł
Posiłki gorące w tym dla:	1414	485 412 zł
◆ dzieci	1078	371 569 zł
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	2 500 zł
Pogrzeby w tym:	6	7 775 zł
◆ osobom bezdomnym	2	2 620 zł
Usługi opiekuńcze	80	300 154 zł

Świadczenia	Ilość osób	Kwota
Razem	2 854*	3 260 005 zł**

* osoby korzystały z różnych form świadczeń (nie można sumować)

** z zadań zleconych dofinansowano: dożywianie na kwotę 710 000 zł, zasiłki okresowe na kwotę 1 070 000 zł.

2.1. ZADANIA OBOWIĄZKOWE

Ad.1

Zasiłki okresowe świadczone były dla osób/rodzin w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, których dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, lub od kryterium dochodowego rodziny określonego w art. 8 ust. 1 pkt. 1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wysokość zasiłku okresowego była ustalana:

- ◆ w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 35% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- ◆ w przypadku rodziny – 25% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20 zł miesięcznie (styczeń – grudzień).

Okres przyznanej pomocy w formie zasiłku okresowego w 2007 roku wynosił średnio 7 miesięcy, natomiast średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego na osobę/rodzinę stanowiła kwotę 141,06 zł.

Z tej formy pomocy skorzystało 1090 osób .

Ad.2

Zasiłki celowe przyznawane były dla osób/rodzin głównie z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, choroby oraz braku źródła utrzymania, bądź niskiego dochodu w rodzinie. Wysokość zasiłku celowego uzależniona była od sytuacji materialnej i bytowej rodziny oraz ilości osób w rodzinie. Najczęściej były to zasiłki z przeznaczeniem na żywność, leki, leczenie, opał, odzież, obuwie, energię elektryczną, dopłatę do czynszu mieszkaniowego.

Średnia wysokość zasiłku celowego wynosiła – 147,61 zł, natomiast okres przyznanej pomocy wynosił 3,24 miesięcy.

Ponadto w 2007r. MOPR realizował Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie

dożywiania”. W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, była przyznawana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 1, 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Z ww. zasiłków celowych na żywność skorzystało 1 175 osób/ 1 161 rodzin.

Średnia wysokość zasiłku celowego wynosiła – 105,20 zł, natomiast średni okres przyznanej pomocy wynosił 6 miesięcy.

Z zasiłków celowych skorzystało ogółem 1533 osób w tym: 341 osób otrzymało zasiłki specjalne celowe. Z uwagi na ograniczone środki finansowe Ośrodek nie był w stanie zabezpieczyć wszystkich potrzeb osób/rodzin w tym zakresie.

Ponadto ośrodek świadczył pomoc rzeczową poprzez pomoc w naturze: 66 osób (253 świadczeń) otrzymały talony żywnościowe.

Ad.3

Schronienia dla osób bezdomnych. Ośrodek dysponował 2 pomieszczeniami w 2 blokach komunalnych (8 miejsc) na ul. Sienkiewicza. Ponadto od stycznia 2007r. kierowano bezdomnych do Noclegowni zlokalizowanej przy ul. Przemysłowej prowadzonej przez Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

Schronienia w postaci tymczasowego miejsca noclegowego udzielano osobom bezdomnym, nie mającym jakiegokolwiek możliwości zamieszkania. Osoba bezdomna miała prawo na podstawie art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej domagać się od gminy schronienia, miejsca do spania, posiłku i niezbędnego ubrania.

Ogółem w schroniskach w 2007 roku zamieszkiwało 33 osoby. Ogólny koszt ich pobytu wyniósł 39 285 zł z tego:

1. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby bezdomnej w schronisku Ośrodka średnio kształtował się w wysokości 299 zł miesięcznie w tym:
  - 85 zł utrzymanie schroniska (tj. energia elektryczna, opał, czynsz, odnowienie 2 pomieszczeń, wyposażenie w sprzęt),
  - 214 zł pomoc dodatkowa np. pomoc finansowa, obiady, talony żywnościowe.
2. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby bezdomnej w Noclegowni ZR PKPS kształtował się następująco: styczeń – grudzień 2007r. – na jedną osobę dorosłą wynosił 300 zł.

W 2007 roku potrzeby w zakresie świadczenia schronienia dla osób bezdomnych na

terenie miasta były zabezpieczone.

Ad.4

Posiłki.

Rodzinie kwalifikującej się do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej dodatkowo przyznawano pomoc w formie **nieodpłatnych obiadów** dla dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół i przedszkoli, a finansowanych przez Ośrodek.

W 2007r. MOPR realizował Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w formie gorącego posiłku była przyznawana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt. 1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Z posiłków w szkołach i przedszkolach skorzystało 1128 dzieci i młodzieży na kwotę 382 575 zł w tym: z zadań własnych na kwotę 160 966 zł, z zadań zleconych w formie dotacji celowej na kwotę 221 609 zł, w tym:

<i>Szkoła</i>	<i>Posiłek</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Kwota</i>
Szkoła Podstawowa Nr 1	Obiady	107	30 434 zł
Szkoła Podstawowa Nr 2	Obiady	172	54 845 zł
Szkoła Podstawowa Nr 3	Obiady	52	16 005 zł
Szkoła Podstawowa Nr 4	Obiady	71	23 127 zł
Szkoła Podstawowa Nr 5	Obiady	65	32 872 zł
Szkoła Podstawowa Nr 6	Obiady	83	23 315 zł
Gimnazjum Nr 1	Obiady	147	46 424 zł
Gimnazjum Nr 2	Obiady	45	17 372 zł
Szkoła Podstawowa Nr 10	Obiady	122	33 540 zł

Szkoła	Posiłek	Ilość osób	Kwota
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ostrołęce	Obiady	14	7 633 zł
Przedszkola - "zerówki"	Obiady	172	51 591zł
Szkoły średnie	Obiady	106	39 739 zł
Szkoła Podstawowa w Olszewie-Borkach (rodziny z Ostrołęki)	Obiady	4	634 zł
Szkoła Podstawowa w Rzekuniu (rodzina z Ostrołęki)	Obiady	4	2 008 zł
Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Warszawie (rodziny z Ostrołęki)	Obiady	1	595 zł
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	Obiady	7	2 441 zł

Ponadto osoby dorosłe korzystały z dożywiania w stołówce LKP (zupy) – zgodnie z zawartym porozumieniem, w Zespole Szkół Nr 3 (obiady), w “Tanim Barze” MOPR (pełne obiady). Koszt 1 zupy w LKP w okresie od dnia 01.01.2007r. do dnia 31.12.2007r. wynosił 1,50 zł. W LKP z tej formy skorzystała 1 rodzina, 6 osób na kwotę 864 zł.

Cena posiłku dla osób dorosłych w Zespole Szkół Nr 3 tj. obiady w okresie od dnia 01.01.2007r. do dnia 31.12.2007r. wynosiła 2,50 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 7 środowisk, 7 osób na kwotę 1 316 zł.

Koszt posiłku w “Tanim Barze” MOPR tj. pełnego obiadu dla podopiecznego, któremu przyznano pomoc nieodpłatnie wynosił: styczeń – grudzień–3, 00 zł (koszty produktów).

Cena posiłku tj. pełnego obiadu dla podopiecznego, któremu przyznano pomoc za częściową odpłatnością lub 100% odpłatnością wynosiła styczeń – grudzień 5,00 zł.

W “Tanim Barze “ MOPR w okresie od dnia 01.01.2007r. do dnia 31.12.2007r. skorzystało z posiłków 286 osób (258 środowisk) na kwotę 102 837 zł w tym: 68 028 zł (z zadań własnych), 34 809 zł (z zadań zleconych).

Ad. 5

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku **zdarzenia losowego** udzielono dla 2 osobom na kwotę 2 500 zł. Ww. zasiłek przeznaczono na remont mieszkania, które uległo zniszczeniu w wyniku pożaru.

Ad. 6

Ośrodek w 2007 roku sfinansował dla 6 osób w tym: 2 osób bezdomnych **sprawienie pogrzebu** nie posiadających źródła dochodu oraz rodziny, która mogłaby pokryć koszty związane z pogrzebem. Średni koszt pogrzebu wyniósł 1 295,83 zł (zakup trumny, przewóz zwłok z obsługą, ubranie, kwatera, opłata usług grabarza).

Ad.7

Usługi opiekuńcze w 2007r. świadczone dla 79 osób w 76 środowiskach. Przy realizacji tych usług wykonano 19.256 godzin świadczeń. Koszt jednej roboczo - godziny usługi wynosił 6,50zł.

Do realizacji powyższego zadania zatrudniono 13 opiekunek domowych w ramach prac interwencyjnych, 1 opiekunkę w ramach kosztów własnych, zawarto również 4 umowy – zlecenia, w tym jedną umowę - zlecenie na świadczenie pomocy w dni wolne od pracy.

Usługi opiekuńcze świadczone dla 3 osób bezpłatnie, 10 osób ponosiło pełną odpłatność, 44 osób za częściową odpłatnością a 22 osoby zwolniono całkowicie z odpłatności.

Osoby, u których świadczone były usługi opiekuńcze to głównie osoby samotne, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione. Usługi polegały na zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych w zakresie: sprzątnięcia, prania, robienia zakupów, palenia w piecu, załatwiania różnych spraw urzędowych, Opiekunki przygotowywały również posiłki w domach podopiecznych lub dostarczały je z innych punktów zbiorowego żywienia, dostarczały produkty żywnościowe z punktu wydawania pomocy żywnościowej ze środków UE. Wykonywały czynności pielęgnacyjne związane z utrzymaniem higieny osobistej, umożliwiały kontakty z lekarzem rodzinnym lub innymi specjalistami. Wykonywane były również proste zabiegi rehabilitacyjne polegające na podtrzymaniu aktywności ruchowej.

2.2. ZADANIA FAKULTATYWNE (REALIZOWANE W ZALEŻNOŚCI OD POSIADANYCH ŚRODKÓW)

Zasiłki celowe specjalne były udzielane osobom, które nie spełniały kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej a ponosiły znaczne koszty związane z leczeniem. Wysokość zasiłku celowego nie była wyższa niż kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub rodziny ustalone zgodnie art.8 ust.1,2

ww. ustawy i ww. rozporządzenia tj. styczeń - grudzień – 477 zł na osobę samotnie gospodarującą, styczeń – grudzień 351,00 zł na osobę w rodzinie.

Średnia wysokość zasiłku celowego specjalnego wynosiła – 121,01 zł, natomiast średni okres przyznanej pomocy wynosił 2,11 miesiąca. Z tej formy pomocy skorzystało 341 osób.

Działalność „Taniego Baru” Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

„Tani Bar” prowadzi swoją działalność w ramach rachunku dochodów własnych. Podstawowym celem funkcjonowania placówki jest zaspakajanie potrzeb w zakresie dożywiania osób i rodzin, które we własnym zakresie nie mogą przygotować sobie posiłku, gdyż nie pozwala im na to ich stan zdrowia, trudna sytuacja materialno – bytowa, bądź nie mają warunków do przygotowania posiłku np. osoby bezdomne.

Zatem z posiłków w „Tanim Barze” korzystają osoby bezdomne, ubogie, niepełnosprawne, starsze, chore, dzieci uczęszczające do dwóch placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPR, a także uczestnicy 3 środowiskowych domów samopomocy przy ul. Farnej, ul. Starosty Kosa i ul. Sikorskiego.

„Tani Bar” prowadzi także sprzedaż posiłków dla osób prywatnych nie będących klientami pomocy społecznej. W ten sposób pozyskuje dodatkowo środki finansowe na działalność placówki, jej utrzymanie, doposażenie w zużyty sprzęt lub nowocześniejszy ułatwiający pracę, na remonty podnoszące standard placówki i zapewniające odpowiednią jakość usług.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrołęce uznał, że „Tani Bar” w Ostrołęce spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004 r.) w zakresie prowadzenia zakładu żywienia zbiorowego otwartego pn. „Tani Bar” oraz zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności. Zakres prowadzonej działalności: produkcja posiłków w technologii od surowca do gotowego wyrobu, podawanych konsumentom w naczyniach wielokrotnego użytku.

W 2007 r. „Tani Bar” przygotował i wydał: 35 946 pełnych obiadów dla 286 osób, z 258 środowisk, będących klientami pomocy społecznej z terenu miasta Ostrołęki, na ogólną kwotę 108 326 zł.

W tym:

– 26 482 obiadów dla osób dorosłych,	79 446 zł
– 2 084 obiadów dla uczniów szkół,	6 252 zł

- 6 893 obiadów dla uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy, 20 680 zł
- 487 obiady dla dzieci uczęszczających do Placówek Wsparcia Dziennego prowadzonych przez MOPR, 1 948 zł.

Ponadto bar przygotował 2 342 posiłków dla uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy z innych gmin na kwotę 7 402 zł. Przygotowano również 24 944 obiadów dla odbiorców indywidualnych, którzy nie są klientami pomocy społecznej. Kwota uzyskana ze sprzedaży obiadów w 2007r. wyniosła 85 462 zł.

Tradycją „Taniego Baru” jest organizowanie Wigilii dla klientów pomocy społecznej, a w szczególności dla osób bezdomnych, samotnych, chorych i najuboższych.

W br. uczestniczyło w Wigilii 100 osób. Koszt Wigilii w 2007 r. wyniósł 638 zł. Część artykułów potrzebnych do przygotowania potraw wigilijnych pozyskano od sponsorów .

Dodatkowo dla 140 osób przygotowano paczki świąteczne z artykułów żywnościowych na kwotę 7 471 zł.

Posiłki dla klientów pomocy społecznej są przyznane decyzją administracyjną, bezpłatnie bądź za częściową lub całkowitą odpłatnością.

Bezpłatnie korzystają z nich osoby, których dochód na osobę zgodnie z ustawą o pomocy społecznej nie przekracza kryterium dochodowego 477 zł. dla osoby samotnie gospodarującej, i 351 zł. dla osoby w rodzinie, oraz te osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego zgodnie z ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Częściową lub całkowitą odpłatność ponoszą te osoby, których dochód przekracza kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Odpłatność naliczana jest na podstawie uchwał podjętych przez Radę Miasta.

Osoby indywidualne korzystające z usług „Taniego Baru” ponoszą odpłatność w wysokości 100% całkowitego kosztu posiłku zgodnie z kalkulacją przygotowaną przez bar.

III. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

3.1. POMOC INSTYTUCJONALNA

W razie niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania bądź, jeżeli uzasadnia to sytuacja życiowa, mieszkańcy naszego powiatu (a w miarę posiadanych wolnych miejsc, również innych powiatów), mogą ubiegać się o umieszczenie w domu pomocy społecznej, tj. placówce pobytu stałego zapewniającej całodobową opiekę. Na terenie Ostrołęki funkcjonują 2 domy pomocy społecznej przeznaczone dla:

- osób przewlekle somatycznie chorych,
- osób przewlekle psychicznie chorych.

Placówki te zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, zdrowotne, edukacyjne, społeczne i religijne mieszkańców na poziomie obowiązującego standardu.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej osób przyjętych do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004r. oraz osób przyjętych po 1 stycznia, ale posiadających skierowanie do domu pomocy społecznej wydane przed 1 stycznia 2004r. ustalane są w następujący sposób:

- Miesięczną opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej osoby pełnoletni posiadającej dochód ustala się w wysokości 200% kwoty określonej w artykule 8 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej, opłata ta nie może być jednak wyższa niż 70% dochodu osoby przebywającej w domu pomocy społecznej.
- Miesięczną opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej osoby pełnoletniej nieposiadającej własnego dochodu ustala się w wysokości 200% kwoty określonej art. 8 ust. 1 pkt. 2 ww.

ustawy. Miesięczna opłata nie może być wyższa niż 70% dochodu na osobę w rodzinie, wliczając osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub tam kierowaną. Do dokonania opłaty zobowiązani są, proporcjonalnie do posiadanego dochodu na osobę w rodzinie, małżonek przed zstępnymi wstępnymi. Osoby, o których mowa powyżej nie ponoszą opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 3, w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Dotacja z budżetu państwa w 2007 roku w domach pomocy społecznej na każdego mieszkańca przyjętego i skierowanego przed 1 stycznia 2004 r. wynosiła:

- 1 320 zł dla wszystkich typów domów pomocy społecznej.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej osób przyjętych do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004r. posiadających skierowanie do domu pomocy społecznej wydane po 1 stycznia 2004r. ustalane są w następujący sposób:

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala prezydent miasta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku.

Ustalono średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2007r roku w domu pomocy społecznej w Ostrołęce przy:

- ul. Rolnej 27 w wysokości 1.749,00 zł.,
- ul. I AWP 32 w wysokości 1.734,47 zł.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej

- przy czym osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wnosić osoby niewymienione w punktach 1-3.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70 % swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70 % tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z zawartą umową, w przypadku:
  - a) osoby samotnie gospodarującej, jeżeli posiadany dochód jest wyższy niż 250 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jedna kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250 % tego kryterium,
  - b) osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 250 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

W przypadku niewywiązywania się ww. osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

W 2007r. za osoby skierowane przez MOPR po 1 stycznia 2004r. opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wносиła osoba zainteresowana oraz Miasto Ostrołęka.

Średnia miesięczna kwota wnoszona przez miasto wyniosła 1022,78 zł na osobę. Na koniec roku 2007 miasto wносиło opłatę za 16 osób przebywających w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Ostrołęki.

Ponadto Miasto wносиło opłaty za osoby skierowane do domów pomocy społecznej poza Ostrołęką. Średnia miesięczna kwota odpłatności za 6 osób skierowanych wyniosła 1448,48 zł.

W 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizował zadania z zakresu pomocy instytucjonalnej poprzez kierowanie osób wymagających wsparcia instytucjonalnego do 2 domów pomocy społecznej o łącznej liczbie miejsc 243.

Nazwa	Typ domu	Ilość miejsc	Liczba mieszkańców
Dom Pomocy Społecznej ul. Rolna 27	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	226	230
Dom Pomocy Społecznej PCK ul. I AWP 32	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	17	17

W 2007 roku do Domów Pomocy Społecznej wydano ogółem 133 decyzji w tym:

Decyzje	Ilość
Kierujące	10
Umarzające postępowanie	7
Wygaszające skierowanie i umieszczające w DPS	18
Ustalające odpłatność za pobyt	14
Zmieniające odpłatność za pobyt	47
Umieszczające w DPS	32
Kierujące do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane na okres rehabilitacji	5
Ogółem	133

Ponadto MOPR wyraził zgodę na umieszczenie w domach pomocy społecznej dla 24 osób pochodzących z innych powiatów, w przypadku gdy okres oczekiwania na miejsce nie przekraczał 3 miesięcy, oraz odmówił umieszczenia 4 osób. Wyrażono również zgodę na umieszczenie w domach pomocy społecznej poza kolejnością dla 4 osób z innych powiatów.

MOPR wystąpił z prośbą o umieszczenie 4 osób pochodzących z Ostrołęki, w innych domach pomocy społecznej, ze względu na brak odpowiedniego na naszym terenie typu domu oraz wystąpił o przeniesienie 2 osób z dps w Ostrołęce do innego domu.

Na liście osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej w Ostrołęce,

oczekuje obecnie 18 osób. Są to mieszkańcy naszego miasta oraz sąsiednich powiatów.

3.2. POMOC PÓŁSTACJONARNA

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi:

- ◆ **Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie**, usytuowany przy ul. Starosty Kosa 12A.

Dom otrzymał w roku 2007 na swoją działalność dotację Wojewody Mazowieckiego w wysokości: 324.000 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewniał dzienny pobyt dla 30 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

- ◆ **Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób chorych psychicznie** usytuowany przy ul. Farnej 21.

Dom otrzymał w roku 2007 na swoją działalność dotację Wojewody Mazowieckiego w wysokości: 294.000 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia dzienny pobyt 30 osobom chorym psychicznie.

Niepełnosprawność jest traktowana jako jedna z przyczyn marginalizacji społecznej wskutek wielu barier oddzielających ludzi niepełnosprawnych od reszty społeczeństwa. Jedną z nich jest brak wyrównanych szans w życiu społecznym. Osoby niepełnosprawne są członkami społeczności lokalnych i powinny pozostać we własnym środowisku, w którym należy stworzyć odpowiednie warunki dające takie same szanse dostępu do wszystkich dziedzin życia społecznego. W integracji społecznej osób niepełnosprawnych bardzo ważnym elementem jest pomoc ukierunkowana przede wszystkim na aktywizację ludzi o ograniczonej sprawności. Jest ona

możliwa dzięki rozbudowie infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb ludzi o różnych stopniach niepełnosprawności. Istnienie instytucji wspomagających jest bardzo ważne dla osób niepełnosprawnych.

Niewątpliwie podstawą tworzenia warunków umożliwiających pełnoprawne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym jest włączenie ich w nurt aktywnego życia i zwiększanie zaradności.

Aktywizacja osób niepełnosprawnych to ciągle stymulowanie ich do aktywności w podejmowaniu zadań i ról społecznych.

Główne cele funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy to:

1. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im płaszczyzny współdziałania z osobami sprawnymi. Stworzenie miejsca, które byłoby jak najbardziej zbliżone do normalnego środowiska, w którym przebywają różne osoby i rodziny. Założenie to sprzyja wzajemnej pomocy i wyzwaniu potencjału aktywności każdej osoby niepełnosprawnej.
2. Zminimalizowanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie spędzania czasu wolnego w miejscu, w którym rozumiane są ich problemy i specyfika choroby.
3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia środowiskowego w postaci szerokiej oferty usługowej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku lokalnym i podejmowanie ról społecznych.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi powinny mieć łatwy dostęp do usług społecznych i „pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym”¹. Program działalności terapeutycznej Środowiskowych Domów Samopomocy skierowany jest do osób z różnymi postaciami zaburzeń psychicznych (psychozy, nerwice, zaburzenia osobowości, zaburzenia psychiczne na podłożu organicznym i somatycznym, niepełnosprawność intelektualna), które posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Zaburzenia psychiczne są częstym powodem rezygnacji lub wycofania się z czynnego życia osobistego oraz społecznego.

Środowiskowe Domy Samopomocy dają szansę integracji psychicznej i społecznej osobom uczestniczącym w zajęciach terapeutycznych. Program rehabilitacji ukierunkowany jest na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania. Aktywizacja osób z zaburzeniami psychicznymi polega na ciągłym stymulowaniu ich do aktywności

---

¹ Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. Nr 111, poz. 535).

w podejmowaniu zadań i ról społecznych.

W ramach programów terapeutycznych w Środowiskowych Domach Samopomocy podejmowane są działania dostosowane do zindywidualizowanych potrzeb uczestników.

Zajęcia prowadzone są w grupach w zależności od dysfunkcji zdrowotnych, zainteresowań i umiejętności. W związku z tym, uczestnikom Domów proponowane są następujące formy terapii:

Rękodzieło:

- ◆ **Szycie maszynowe i ręczne** – uczestnicy zajęć krawieckich uczyli się podstaw kroju i szycia. Uszyto kostiumy dla aktorów występujących w przedstawieniu teatralnym, ozdobne poduszki z polaru, poduszeczki do igieł, serwety na stół.

- ◆ **Haftowanie i wyszywanie** – przedstawiono zasady prawidłowego nanoszenia wybranych wzorów na tkaninę i dobór kolorystyczny nici do haftu. Zapoznano z podstawowymi ściegami hafciarskimi i dzięki temu wykonano ozdobne serwety z motywami świątecznymi z zastosowaniem haftu zaścielanego, ściegów – łańcuszka, sznureczka itp. Podczas wymienionych zajęć domownicy wykonali kilkanaście prac z zastosowaniem haftu krzyżkowego.

- ◆ **Tkactwo ręczne** – zapoznano uczestników z podstawowymi splotami tkackimi: gobelinowym, kilimowym i sumakowym. Pokazane zostało prawidłowe nanoszenie osnowy na ramy do tkania (wykonane w pracowni stolarskiej). Podczas zajęć wykonywano kolorowy pasiak.

W trakcie prowadzenia zajęć z rękodzieła wykonano regionalne ozdoby przed świętami Wielkanocnymi i Bożego Narodzenia, np. wielkanocne palmy kurpiowskie, stroiki z wielkanocnymi kwiatami z bibuły, kolorowe kierce i „pajaki”, bożonarodzeniowe ozdoby na choinkę ze słomy i bibuły, np. łańcuchy, gwiazdki itp.

Zajęcia plastyczne:

- ◆ **Malowanie pastelami olejnymi** – zapoznano uczestników z różnorodnym stosowaniem pastelów olejnych, dzięki którym można dokonywać różnych manipulacji z powierzchnią papieru. Domownicy wykonali z zastosowaniem kredek – pastelów olejnych kilka obrazów przedstawiających martwą naturę, postacie, grę kolorów. Powstały również ciekawe prace poprzez łączenie pastelów olejnych z suchopastelami lub z połączenia pastelów olejnych z farbami akwarelowymi.

- ◆ **Malowanie na jedwabiu** – uczestnicy zajęć mieli możliwość zapoznania się z techniką malowania na jedwabiu. Podczas zajęć pomalowano kilkanaście apaszek i szali. Powstały jedwabne obrazy z różnymi motywami, szczególnie roślinnymi. Wykonano również kilkadziesiąt kart okolicznościowych z ozdobami z malowanego jedwabiu.

- ◆ **Malowanie farbami olejnymi** – uczestnicy zajęć uczyli się malować martwą naturę, kwiaty, pejzaże lub prace z wyobraźni, które były odzwierciedleniem nastroju i przeżyć autora. Prace były również często odzwierciedleniem nastroju i przeżyć autora. Obrazy zostały wykonane na gotowych podobrazjach, płytach pilśniowych lub specjalnych kartkach przeznaczonych do malowania farbami olejnymi. Osoby zainteresowane tą techniką zapoznały się z malarstwem pejzażowym, z upraszczaniem kompozycji, ostatnim szlifem wykonanej pracy oraz z niezbędnymi materiałami i wyposażeniem pracowni malarskiej.
- ◆ **Malowanie farbami witrażowymi** – do prowadzenia tych zajęć wykorzystano antyramy, szkło (cięte, oszlifowane i ocynowane na zajęciach z witrażu) oraz specjalne farby. Wykonano kilka świątecznych lampionów, obrazków, ozdabiano butelki, słoiki, szklanki. Przed przystąpieniem do wymienionych zajęć domownicy zapoznali się z kolejnością i prawidłowością nanoszenia wzorów i kolorów na szkło.

Zajęcia techniczne:

- ◆ **Zajęcia stolarskie** – podczas trwania tych zajęć domownicy zapoznali się z techniką obróbki drewna i sklejki, z obsługą podstawowych urządzeń stolarskich, również z napędem elektrycznym (wiertarka, wyrzynarka, pilarka, wkrętarka). Zapoznani zostali również z zasadami bezpieczeństwa podczas pracy z wymienionymi urządzeniami. Na tych zajęciach wykonano ramki różnej wielkości z gotowych listewek przedmioty z drewna i sklejki, które były użyte jako rekwizyty w przedstawieniu teatralnym. Wykonano również szopkę bożonarodzeniową z drewna brzozonego.
- ◆ **Witraż** – zajęcia odbywały się w pracowni technicznej. Instruktor przekazał domownikom zasady posługiwania się narzędziami do cięcia szkła (nóż szklarski, wyrzynarka włosowa do szkła), szlifowania wyciętych elementów szlifierką elektryczną. Omówiono kolejne etapy wykonania witrażu: oszlifowanie, odtłuszczenie szkła, oklejanie taśmą miedzianą, łączenie elementów w całość za pomocą cyny i lutownicy. Osoby biorące udział w zajęciach zostały poinformowane o zasadach i bezpieczeństwa w użytkowaniu w/w urządzeń. Prace odbywały się pod stałym nadzorem instruktora. Podczas tych zajęć wykonano kilkadziesiąt ozdób ze szkła, szkatułki, przestrzenne motywy roślinne, zegar, biżuterię, lampiony, ozdoby świąteczne (gwiazdki, aniołki, witrażowe pisanki).

Muzykoterapia:

Celem muzykoterapii było rozwijanie zdolności muzycznych oraz przygotowanie osób do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zajęcia obejmowały pracę nad doskonaleniem warsztatu wokalnego poszczególnych osób. W pracy nad techniką śpiewania zwracano głównie uwagę na prawidłową intonację utworu oraz poprawne wykonanie linii melodycznej. Repertuar obejmował głównie muzykę biesiadną, religijną, dyskotekową,

rockową, disco – polo, itp. Śpiewanie piosenek odbywało się najczęściej w grupie, natomiast nauka gry na instrumentach indywidualnie. Zapoznano domowników z obsługą organ, wieży stereofonicznej, nagłośnienia, światła dyskotekowych, kamery pogłosowej itp.

Pozostałe techniki wykorzystywane w pracy z podopiecznymi rozwijające zdolności muzyczne to:

- ◆ nauka indywidualna gry na instrumentach muzycznych;
- ◆ śpiewanie znaków utworów muzycznych;
- ◆ gra na instrumentach: perkusyjnych, klawiszowych, strunowych i dętych;
- ◆ doskonalenie warsztatu wokalnno – instrumentalnego u poszczególnych;
- ◆ tworzenie muzyki na komputerze;
- ◆ śpiewanie grupowe oraz indywidualne poszczególnych osób;
- ◆ zajęcia muzyczno-ruchowe (poznawanie nowych figur tanecznych);
- ◆ korzystanie z programów muzycznych na komputerze;
- ◆ rozmowy na temat rozwijania zdolności wokalnno-instrumentalnej;
- ◆ słuchanie muzyki klasycznej, rozrywkowej oraz innych stylów muzycznych;
- ◆ rozwijanie wrażliwości artystycznej.

Zajęcia teatralne:

W 2007r. w ŚDS powadzone były zajęcia teatralne w wymiarze 6 godz. tygodniowo. Spośród uczestników zajęć powstała kilkunastoosobowa grupa teatralna o nazwie „Teatrzyk na Farnej”, która systematycznie uczestniczyła w przygotowaniach i próbach przedstawienia – pantomimy pt. „Mazowszanka i 7 krasnoludków”. Sztuka była dwukrotnie wystawiana: na „Przeglądzie Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy” w Sochaczewie oraz na „Przeglądzie Małych Form Teatralnych” w Żurominie.

Zajęcia ceramiczne:

Na zajęciach wykonywano formy modelowane ręcznie – użytkowe i rzeźbiarskie. Bazą dla form użytkowych były: ślimaki, wałki, kulki. Oprócz form użytkowych wykonywano prace na bazie czarki: aniołki, zwierzątka. Wykonano model budynku, który jest siedzibą ŚDS. Uczestnicy zajęć przechodzili od form prostych do bardziej złożonych w zależności od predyspozycji. Każdy cykl zakończony był wypałem: biskwit i wypał ze szklivami.

Zajęcia wikliniarskie:

Zapoznano uczestników z narzędziami służącymi do prac wikliniarskich oraz z niebezpieczeństwem wynikającym z niewłaściwego ich używania. Uczono cięcia

patyczków wiklinowych oraz składania ich w krzyżaki i wyplatania podstaw do wyrobów wikliniarskich. Nauczono prostych wyplotów oraz wdrażania ich w różne elementy wyrobów gotowych, takich jak: oplotki na donice, koszyczki kwiatowe, ozdoby ścienne, kwietniki, kwiaty, flakony, dzbany do kwiatów, kosze zakupowe.

Zajęcia rehabilitacyjne i sportowe prowadzono poprzez:

- ◆ gry sportowe (tenis stołowy, ringo, badminton),
- ◆ ćwiczenia sportowe i rehabilitacyjne z wykorzystaniem sprzętu rehabilitacyjnego (jazda na rowerze, korzystanie ze stopera, bieżni oraz narciarza, itp.);
- ◆ ćwiczenia na sprzęcie kulturystycznym „Atlas”;
- ◆ wyjścia na lodowisko MOSiR,
- ◆ wyjścia na pływalnię krytą MOSiR,
- ◆ wycieczki rowerowe oraz piesze w plener połączone z zajęciami sportowymi (gra w piłkę nożną, siatkową, ringo, itp.,

Wszystkie formy zajęć rehabilitacyjnych i sportowych miały na celu usprawnienie oraz poprawę kondycji fizycznej i psychicznej domowników. Dodatkowo służyły one promowaniu prozdrowotnego stylu życia.

Zajęcia komputerowe:

Celem zajęć było zapoznanie z podstawami obsługi komputera. Zajęcia były prowadzone indywidualnie z uwzględnieniem stanu psychicznego osoby, możliwości intelektualnych, jak również umiejętności manualnych. Formy zajęć: pisanie tekstu, drukowanie, nagrywanie i kopiowanie na płyty CD i dyskietki, przegrywanie zdjęć z aparatu cyfrowego, gry, tworzenie nowych folderów i zapisywanie ich, korzystanie z Internetu (poszukiwanie informacji na dany temat, wyszukiwanie określonych tematycznie stron, itp.).

Zajęcia świetlicowe prowadzono poprzez:

- ◆ gry świetlicowe: warcaby, łamigłówki, bingo, memory, scrable, monopol, układanki, puzzle, sklejanie modeli samolotów;
- ◆ przygotowywanie gazetki ściennej, na której prezentowano prace artystyczne uczestników zajęć terapeutycznych oraz poruszano interesujące domowników tematy, np. związane ze zdrowiem;
- ◆ redagowanie i wydawanie pisma „Jesteśmy” – o tematyce dotyczącej ważnych wydarzeń środowiskowego domu przy ul. Farnej 21, relacji z wyjazdów na spotkania integracyjne i sportowe, prezentacji dorobku artystycznego uczestników zajęć. Edycja komputerowa,

układ graficzny oraz teksty artykułów tworzone były przez podopiecznych (pod kierunkiem terapeutów). W 2007r. ukazało się 12 numerów pisma „Jesteśmy”;

- ◆ organizowano wyjścia na wystawy artystyczne w „Galerii Ostrołęckiej” i prezentacje w Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce;
- ◆ oglądanie filmów na video oraz w kinie „Jantar”;
- ◆ w okresie jesiennym organizowano wyjścia do lasu na grzybobranie.

Ponadto w Środowiskowych Domach Samopomocy funkcjonują zespoły wspierająco-rehabilitacyjne, które opracowały dla każdego z podopiecznych indywidualny plan postępowania wspierająco-rehabilitacyjny, w oparciu o prowadzone w placówkach formy oddziaływań terapeutycznych (psychoterapii oraz terapii zajęciowej). Pod koniec każdego półrocza dokonywano oceny wyników realizacji programu postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego wobec wszystkich podopiecznych.

Formami oddziaływań rehabilitacyjnych była psychoterapia polegająca na:

- ◆ kształtowaniu postawy zrozumienia, życzliwości, szacunku i wzajemnej akceptacji,
- ◆ pomocy domownikom w rozwiązywaniu ich problemów osobistych i rodzinnych,
- ◆ współpracy z ich rodzinami, udzielania informacji o chorobie oraz postępowaniu z osobą chorą,

- ◆ rozwijaniu akceptacji i zwiększeniu poczucia własnej wartości, uświadamianiu ograniczeń i możliwości związanych ze stanem zdrowia;
- ◆ pracy nad poprawą koncentracji uwagi;
- ◆ kształtowaniu postawy asertywności poprzez wdrażanie elementów treningu asertywności;
- ◆ odreagowywaniu negatywnych emocji, przełamywaniu uczucia niepewności, nieufności wobec innych ludzi i środowiska lokalnego,
- ◆ motywowaniu do podejmowania odpowiedzialności za swoje postępowanie,
- ◆ uczeniu relaksacji neuromięśniowej w celu redukcji napięcia emocjonalnego towarzyszącego okresom złego samopoczucia oraz lękom przed nawrotem choroby;
- ◆ rozwijaniu umiejętności niezbędnych w codziennym życiu, m.in. gospodarowania pieniędzmi, wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego,
- ◆ pomaganiu w załatwianiu różnych spraw urzędowych.

Powyższe oddziaływania uzupełniane były edukacją na temat choroby psychicznej, radzenia sobie w sytuacjach nasilenia objawów chorobowych, odróżniania symptomów choroby od trudności życia codziennego. Prowadzono trening lekowy z uzasadnieniem konieczności systematycznego przyjmowania zalecanych przez lekarza leków oraz potrzeby kontynuacji

leczenia. Prowadzono treningi higieniczne, edukację prozdrowotną w stosunku do uczestników i członków ich rodzin.

W ramach imprez integracyjnych organizowanych w 2007r. podopieczni Środowiskowych Domów Samopomocy wzięli udział w: balu karnawałowym, wycieczce krajoznawczej do Krzyży, 4 dniowej wycieczce nad morze na trasie Sztutowo - Krynica Morska – Frombork, Sopot, Regatach Kajakowych w Pionkach, wyjazdowych imprezach sportowych i integracyjnych w Ostrowi Mazowieckiej, Myszyńcu, Płocku, Łysych, Ciechanowie, Mławie, Makowie Mazowieckim, przedstawieniach teatralnych i filmowych: w Warszawie, Opinogórze Żurominie i Sochaczewie, spotkaniach plenerowych i spotkaniach okolicznościowych.

Wszystkie formy terapii i zajęcia integracyjne w ŚDS prowadzone były w celu rozwijania potencjału twórczego każdego z uczestników, uczenia prawidłowego funkcjonowania w środowisku. Korzystanie z poszczególnych form terapii uzależnione jest od indywidualnych możliwości i potrzeb psychofizycznych domowników.

3.3. ZADANIA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizuje „Program lokalny w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Ostrołęka”.

Główne kierunki działań obejmują w szczególności:

- organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i prawnego rodzin naturalnych, zastępczych i adopcyjnych.
- rozwój rodzinnych form opieki zastępczej nad dzieckiem poprzez tworzenie spokrewnionych, niespokrewnionych i zawodowych rodzin zastępczych,
- tworzenie grup wsparcia środowiskowego dla rodzin naturalnych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych, rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- dążenie do zapewnienia optymalnych warunków pobytu dzieciom w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu interwencyjnego i socjalizacyjnego,
- budowanie systemu wsparcia środowiskowego w dziennych placówkach opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych patologią, poprzez prowadzenie działań, polegających w szczególności na:
  - poszerzaniu oferty zajęć opiekuńczo – wychowawczych,

- realizowaniu programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych,
  - realizowaniu zajęć rozwijających zainteresowania dzieci,
  - zabezpieczaniu potrzeb bytowych dzieci, poprzez organizację i finansowanie dożywiania, a także pomoc finansową i rzeczową rodzinom,
  - włączeniu wolontariuszy do pomocy dzieciom w nauce,
- udzielanie pomocy w usamodzielnieniu pełnoletnim wychowankom opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńcze poprzez umożliwienie zamieszkania w utworzonym mieszkaniu chronionym 5 wychowankom oraz udzielanie wychowankom pomocy pieniężnej w procesie usamodzielnienia.

1) Rodziny zastępcze

Dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze miłości i zrozumienia. Najkorzystniejszym i naturalnym środowiskiem wychowawczym jest rodzina. W niej człowiek przychodzi na świat i w niej uczy się podstawowych funkcji, uczy się współżycia z ludźmi i poznaje najważniejsze wartości.

Mówiąc o rodzinie zastępczej, mamy na myśli środek opiekuńczy, którego celem jest zapewnienie dziecku wychowania w rodzinie poprzez stworzenie warunków zbliżonych do tych, które istnieją w normalnie funkcjonującej rodzinie biologicznej. Inaczej – rodzina zastępcza to taka rodzina, która z własnej chęci, powołania, w wyniku nawiązania bliskich kontaktów z dzieckiem, zapewnia mu opiekę na czas określony, do chwili ustania przyczyn, dla których zostało odebrane swoim rodzicom.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizuje zadania powiatu dotyczące rodzin zastępczych. Zadania te dotyczą prowadzenia i udzielania pomocy finansowej rodzinom zastępczym z terenu naszego miasta.

Główne zagadnienia z tego zakresu to:

- organizowanie opieki dzieciom w rodzinach zastępczych,
- powoływanie rodzin zastępczych,
- udzielanie pomocy pieniężnej rodzinom zastępczym na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci,
- organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz pokrywanie wydatków

związanych z kontynuowaniem nauki pełnoletnim osobom przebywającym i opuszczającym rodziny zastępcze,

- dokonywanie oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, co najmniej raz w roku, na podstawie wywiadu środowiskowego (rodzinnego),
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz osób zgłaszających gotowość prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej,
- ustalanie sytuacji materialno-bytowej rodziców naturalnych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w zakresie możliwości ponoszenia odpłatności oraz wydawanie decyzji o jej wysokości.
- wspieranie i pomoc psychologiczno - pedagogiczna rodzin zastępczych.

Zadania powyższe realizowane są zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2004 roku w sprawie rodzin zastępczych.

W 2007 roku na terenie Ostrołęki funkcjonowało ogółem 45 rodzin zastępczych, wśród nich:

- 39 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, w których wychowywało się 56 dzieci,
- 2 niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze opiekujące się 3 dziećmi,
- 2 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze, w których przebywało 13 dzieci (w jednej rodzinie 7 dzieci, a w drugiej 6 dzieci),
- 2 niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, w której przebywało łącznie 19 dzieci w wieku od 0-12 lat.

Na terenie Ostrołęki funkcjonują 2 rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego.

Do rodzin tych kierowane są dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy, chyba że szczególne okoliczności wskazują na potrzebę wydłużenia tego okresu, jednak nie dłużej niż o dalsze 3 miesiące.

Przez cały okres funkcjonowania rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego przebywało w nich ogółem 53 dzieci, z których:

- 12 zostało adoptowanych,
- 14 powróciło pod opiekę rodziców biologicznych,

- 19 zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych innego typu, tj. w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem oraz zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem,
- 8 nadal pozostaje w tych rodzinach.

Wszystkie funkcjonujące rodziny zastępcze powołano na podstawie prawomocnych postanowień sądu o ustanowieniu rodziny zastępczej.

Na terenie Ostrołęki nadal nie funkcjonuje zawodowa niespokrewniona z dzieckiem specjalistyczna rodzina zastępcza, z powodu braku rodziny wyrażającej chęć pełnienia takiej funkcji w stosunku do dzieci wymagających specjalnej troski (chorych, niepełnosprawnych itp.).

Liczba rodzin zastępczych na terenie Ostrołęki w latach 1999-2007

Rok	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych
1999	60	78
2000	66	86
2001	61	77
2002	56	78
2003	51	71
2004	54	81
2005	47	68
2006	50	87
2007	45	91

Powody dla których dzieci umieszczane są w rodzinach zastępczych są różne, łączą się jednak z brakiem możliwości zapewnienia przez rodziców biologicznych odpowiednich warunków do rozwoju i wychowania dziecka. Wśród powodów zdiagnozowanych przez pracowników MOPR

wynika, iż rodzice biologiczni nie są w stanie opiekować się własnymi dziećmi ponieważ:

- ◆ jedno z rodziców lub oboje rodzice nie żyją,
- ◆ uniemożliwiła im to choroba psychiczna, niepełnosprawność,
- ◆ są bezradni w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wywiązywaniu się z podstawowych funkcji,
- ◆ występują w rodzinie alkoholizm i narkomania,
- ◆ występuje rażące zaniedbywanie podstawowych potrzeb materialno-bytowych i psychicznych dziecka,
- ◆ rodzice przebywają w zakładzie karnym,
- ◆ dziecko zostało porzucone.

Spośród 91 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, 2 jest sierotami zupełnymi, 12 dzieciom zmarła matka, a 4 zmarł ojciec, w przypadku 10 dzieci ojcostwo nie było ustalane, a pozostałe 63 dzieci posiada rodziców biologicznych.

Ilość rodzin zastępczych z podziałem na liczbę przebywających w nich dzieci

Rodziny	Ilość rodzin w latach:	
	2006r.	2007r.
Rodziny zastępcze wychowujące 1 dziecko	33	21
Rodziny zastępcze wychowujące 2 dzieci	12	19
Rodziny zastępcze wychowujące 3 dzieci i więcej	5	5
Liczba rodzin zastępczych ogółem	50	45

Zasady przyznawania i udzielania miesięcznej pomocy pieniężnej dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Podstawą ustalania wysokości pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej jest od 01 października 2006r. kwota 1647zł.

Procentowa wysokość pomocy pieniężnej dla poszczególnych rodzin zastępczych uzależniona jest od:

- wieku dziecka,
- stopnia rozwoju,
- stanu zdrowia,

- stopnia niedostosowania społecznego,
- uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.

Pomoc pieniężna udzielana jest rodzinom zastępczym w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia z dnia 18 października 2004 roku w sprawie rodzin zastępczych.

MOPR w 2007 roku udzielał pomocy pieniężnej 45 rodzinom zastępczym, przy czym w 2 rodzinach zastępczych przebywało 2 dzieci z innych powiatów: jedno dziecko z Powiatu Wysokomazowieckiego i jedno z Powiatu Białostockiego, które zwracały naszemu miastu koszty poniesione na utrzymanie tych dzieci.

MOPR finansował natomiast koszty pobytu 3 dzieci z terenu Ostrołęki w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów:

- 2 dzieci na terenie Powiatu Ostrołęckiego,
- 1 dziecka na terenie Powiatu Ełckiego.

Zasady udzielania pomocy pieniężnej osobom, które osiągnęły pełnoletność w rodzinach zastępczych

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej udzielana jest w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

Zgodnie z art. 88 ust. 1. ustawy o pomocy społecznej osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie,
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym mieszkania chronionego,
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia,
- 5) na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki udziela starosta powiatu

właściwego ze względu na miejsce pobytu dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej. Natomiast pomocy w formie wymienionej od punktu 3 – 5 udziela starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej.

Przy usamodzielnieniu wychowanków sporządzany jest indywidualny plan pomocy dla usamodzielnianego wychowanka, polegający na wspomaganiu funkcjonowania wychowanka w środowisku, analizowaniu jego sytuacji materialnej, możliwości uzyskania zatrudnienia oraz przyznaniu pomocy pieniężnej w przypadku kontynuowania nauki w szkole średniej lub wyższej.

Wyznaczany jest także opiekun wychowanka w procesie jego usamodzielnienia, do zadań którego należy:

- zapoznanie się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej,
- opracowanie wspólnie z osobą usamodzielnianą programu usamodzielnienia,
- ocena realizacji programu usamodzielnienia oraz jego modyfikowanie,
- współpraca z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą oraz instytucjami miejskimi,
- wspieranie działań osoby usamodzielnianej.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie przysługuje osobom, które osiągnęły pełnoletność w rodzinie zastępczej, kontynuują naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej i znajdującym się w trudnej sytuacji dochodowej.

W 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce wypłacał pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla **22** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych w wysokości **494,10zł** miesięcznie, tj. 30% kwoty 1647zł. Spośród 22 wychowanków kontynuujących naukę 15 studiuje i 7 uczy się w szkołach średnich.

MOPR przyznał w 2007 roku 1 pełnoletniemu wychowankowi rodziny zastępczej, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 4.941zł. W ramach ww. pomocy zakupiono wychowankowi meble, komputer oraz artykuły codziennego użytku (pościel, bielizna pościelowa itp).

Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej jest przyznawana na wniosek osoby ubiegającej się o taką pomoc, zgodnie z potrzebami zgłoszonymi we wniosku i uwzględnionymi w indywidualnym programie usamodzielnienia opracowanym przez wychowanka.

Aby właściwie realizować proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze od listopada 2005 roku funkcjonuje na terenie Ostrołęki mieszkanie chronione.

Ma ono na celu zapewnienie wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- przygotowanie do samodzielnego życia i pełnienia ról społecznych,
- zapewnienie jak najlepszych warunków do rozwoju osobistego i wyrównania szans edukacyjnych.

Zadanie realizowane jest w mieszkaniu przy ul. Spokojnej 16, które zostało wyremontowane i wyposażone w meble, sprzęt gospodarstwa domowego, RTV, komputer z dostępem do Internetu, ze środków pozyskanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną (19.000,00zł w 2005 roku, 18.000,00zł w 2006 roku). W 2007r. czterech pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą w Ostrołęce przebywało w mieszkaniu chronionym. W tym czasie pod nadzorem opiekunów procesu usamodzielnienia realizowano program ich usamodzielnienia.

W związku z realizowanym procesem usamodzielnienia wychowanków prowadzone są następujące działania:

- terapeutyczno-edukacyjne i specjalistycznego poradnictwa,
- kształcącej umiejętności niezbędne do samodzielnego życia, gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi,
- wspierające pozytywne zachowania wychowanków w zakresie rozwijania umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji, podnoszenia samooceny, motywowania do poprawy jakości życia,
- wsparcia w środowisku lokalnym poprzez nawiązanie współpracy z instytucjami, osobami prywatnymi i włączenie w działania na rzecz wychowanków.

Odpłatność rodziców naturalnych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych

Rodzice dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej ponoszą odpłatność za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej do wysokości miesięcznej pomocy pieniężnej otrzymywanej przez rodzinę zastępczą. W przypadku, gdy jedno z rodziców płaci alimenty na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, drugie z rodziców zobowiązane jest ponosić odpłatność do wysokości udzielanej rodzinie zastępczej na dziecko miesięcznej pomocy pieniężnej. Jeśli jedno z rodziców

nie żyje i dziecko otrzymuje z tego tytułu rentę rodzinną, drugie z rodziców ponosi odpłatność do wysokości udzielanej na dziecko miesięcznej pomocy pieniężnej. Natomiast w przypadku, gdy jedno z rodziców nie żyje, a dziecko nie otrzymuje z tego tytułu renty rodzinnej, drugie z rodziców ponosi odpłatność do wysokości odpowiadającej połowie wysokości udzielanej na dziecko miesięcznej pomocy pieniężnej. Rodzice, którzy płacą alimenty na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, nie są zobowiązani do ponoszenia odpłatności. Odpłatność rodziców naturalnych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych jest ustalana decyzją administracyjną. Zasady częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców z opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych zostały określone Uchwałą Nr 329/XXXIII/05 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 24 lutego 2005 roku.

Spośród rodziców naturalnych zobowiązanych do odpłatności, żaden z nich nie jest w stanie jej ponieść. Rodzice są zwolnieni, ze względu na trudną sytuację materialno-bytową, brak dochodu lub niski dochód, niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, bezradność życiową. Powyższe okoliczności zostały potwierdzone przeprowadzonymi wywiadami środowiskowymi. Wszyscy rodzice naturalni dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych mają ograniczoną władzę rodzicielską, bądź są jej pozbawieni. Najczęściej przyczyną tej sytuacji jest niewydolność wychowawcza rodziców, nadużywanie alkoholu, narkomania, niezaradność życiowa.

MOPR utrzymuje stały kontakt z rodzinami zastępczymi w formie odwiedzin, telefoniczny i korespondencyjny. U wszystkich rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Ostrołęki przeprowadzane są co pół roku wywiady środowiskowe, a raz w roku pracownicy socjalni Ośrodka dokonują oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, które MOPR przekazuje do Sądu Rejonowego w Ostrołęce III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich. Sprawdzana jest również prawidłowość wywiązywania się rodzin zastępczych z powierzonych im obowiązków opieki nad dziećmi i konieczność dalszego przebywania dziecka w danej rodzinie zastępczej.

Ponadto, na początku każdego semestru szkolnego, pracownicy socjalni MOPR aktualizują sytuację materialno – bytową pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę i określają zasadności przyznanej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

MOPR współpracuje z Sądem Rejonowym w Ostrołęce, III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, z kuratorami rodzinnymi oraz ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie rodzin zastępczych. Na bieżąco uzupełniane są akta wychowanków o opinie dotyczące ich zachowania, wyników w nauce.

MOPR stale współpracuje z Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Ostrołęce, który wykonuje zadania w zakresie:

- pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej,
- szkolenia i wspierania psychologiczno-pedagogicznego osób prowadzących rodzinną opiekę zastępczą,
- wspierania rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

MOPR zleca Ośrodkowi Adopcyjno-Opiekuńczemu w Ostrołęce przeprowadzanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz nowo utworzonych przez Sąd rodzin zastępczych na terenie Ostrołęki.

MOPR w ramach budowy lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną jest od 2005 roku realizatorem programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną dofinansowywanych ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W 2005 roku realizowane były dwa programy z tego zakresu dotyczące:

- promowania rodzinnych form opieki zastępczej,
- utworzono mieszkania chronionego dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W 2006 roku MOPR zrealizował trzy programy dotyczące:

- kontynuacji promowania idei rodzicielstwa zastępczego,
- doposażenia mieszkania chronionego i zwiększenia w nim liczby miejsc,
- utworzono Punktu Porad dla Rodziców, w którym rodziny zastępcze i biologiczne otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.

W 2007 roku realizowane były 3 programy dotyczące:

- doposażenia placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
- kontynuacji promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz wsparcia specjalistycznego rodzin zastępczych w wypełnianiu zadań opiekuńczo-wychowawczych wobec powierzonych im dzieci,
- zorganizowano plac zabaw dla dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego.

Wychowanie w zastępczych środowiskach rodzinnych staje się optymalną formą opieki nad dzieckiem opuszczonym, osieroconym, zaniedbanym przez rodziców.

Dziecko rodzi się i wychowuje w rodzinie. Obowiązkiem tej rodziny jest stworzenie dziecku optymalnych warunków rozwoju.

MOPR promuje rodzinne formy opieki zastępczej i stale potrzebuje kandydatów do pełnienia zadań rodzin zastępczych. W związku z tym, systematycznie emitowane są ogłoszenia w lokalnej prasie i radiu na temat poszukiwania osób chętnych sprawować funkcję rodzin zastępczych na terenie Ostrołęki oraz wydawane są ulotki i foldery o tej tematyce.

Środki finansowe wydatkowane na wypłatę świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych w 2007 roku

W 2007r. w rozdziale 85 204 – Rodziny zastępcze MOPR wydatkował kwotę: 779 263,00 zł, co obrazuje poniższe zestawienie:

<i>Pomoc</i>	<i>Przeznaczenie</i>	<i>Kwota</i>
Miesięczna pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych	Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 91 dzieci umieszczonych w 45 rodzinach zastępczych	545.571,00 zł
Jednorazowe świadczenia pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych dzieci	Potrzeby przyjmowanych 15 dzieci w 5 rodzinach zastępczych	14.082,00 zł
Wynagrodzenie zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego	Dla 2 rodzin zastępczych	66.486,00 zł
Wynagrodzenia niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych rodzin zastępczych	Dla 2 rodzin zastępczych	56.988,00 zł
Pomoc pieniężna dla osób, które osiągnęły pełnoletność w rodzinie zastępczej	1) na kontynuowanie nauki dla 22 wychowanków rodzin zastępczych	91.195,00zł
	2) na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 1 wychowanka, który osiągnął pełnoletność w rodzinie zastępczej	4.941,00zł

2) Kierowanie nieletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych

W 2007 r. w 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizował zadania z zakresu opieki nad dzieckiem m.in. poprzez kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego i socjalizacyjnego. Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej następuje po wyczerpaniu możliwości udzielania pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.

Do ww. placówek kierowane są dzieci na podstawie postanowienia Sądu właściwego ze względu na miejsce pobytu dziecka.

W 2007r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu interwencyjnego dysponowano 20 miejscami, a typu socjalizacyjnego – 30 miejscami.

W 2007 r. skierowano:

- do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce typu interwencyjnego - 30 nieletnich,
- do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce typu socjalizacyjnego - 22 nieletnich.

W ciągu 2007 roku w Placówce typu interwencyjnego przebywało 45 dzieci (47 w 2006r.), w tym:

- 21 z Ostrołęki (19 w 2006r.),
- 8 z powiatu ostrołęckiego,
- 3 z powiatu przasnyskiego,
- 5 z powiatu wyszkowskiego,
- 1 z powiatu grójeckiego,
- 1 z powiatu białobrzeskiego,
- 2 z powiatu siedleckiego,
- 3 z powiatu sokołowskiego,
- 1 z powiatu wągrowieckiego.

W ciągu 2007r. W Placówce typu socjalizacyjnego przebywało 50 dzieci (45 w 2006r.), w tym:

- 18 z Ostrołęki,
- 14 z powiatu ostrołęckiego,
- 8 z powiatu ostrowskiego,
- 2 z powiatu przasnyskiego,

- 1 z powiatu wyszkowskiego
- 1 z powiatu wołomińskiego,
- 1 z powiatu makowskiego,
- 1 z powiatu nowodworskiego,
- 2 z powiatu rybnickiego,
- 2 z powiatu grodziskiego.

Odpłatność od rodziców za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. oraz Uchwałą Nr 330/XXXIII/05 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 24 lutego 2005r. roku w sprawie określenia warunków częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców, osób pełnoletnich, opiekunów prawnych lub kuratorów z opłat ponoszonych na utrzymanie dzieci lub osób dorosłych przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, MOPR wydał decyzje administracyjne ustalające odpłatność od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce.

W 2007 roku wydano 11 decyzji ustalających odpłatność od rodziców za pobyt dzieci w ww. placówce.

W 4 przypadkach zwolniono całkowicie rodziców z ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w placówce, między innymi ze względu na:

- ◆ długotrwałą chorobę i niepełnosprawność występującą w rodzinie,
- ◆ bezrobocie w rodzinie,
- ◆ trudną sytuację życiową.

Wydano również 5 decyzji odstępujących od ustalania opłaty za pobyt dzieci w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce w przypadkach, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 351 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka ustalony przez Prezydenta Miasta Ostrołęka Zarządzeniem Nr 18/06 z dnia 17 stycznia 2006r., wynosił do 31 marca 2007r.:

- ◆ w placówce typu interwencyjnego - 3 208 zł.,
- ◆ w placówce typu socjalizacyjnego - 3 006 zł.

Natomiast Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ostrołęki Nr 15/07 z dnia 25 stycznia 2007r., średni

miesięczny koszt utrzymania dziecka od 01 kwietnia 2007r. wynosi:

1/ w placówce typu interwencyjnego - 3 657 zł.,

2/ w placówce typu socjalizacyjnego - 3 675 zł.

Usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie, w 2007 roku MOPR obejmował pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze pomocą pieniężną na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej na łączną kwotę **71 287 zł**, w tym:

Pomoc	Osoby	Kwota
Na usamodzielnienie	Dla 1 osoby opuszczającej placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego	6 588 zł
Na kontynuowanie nauki	Dla 13 osób, które opuściły placówki typu socjalizacyjnego	42 333 zł
Na kontynuowanie nauki	Dla 1 osoby, która opuściła zakład poprawczy	5 929 zł
Na kontynuowanie nauki	Dla 4 osób, które opuściły młodzieżowe ośrodki wychowawcze	15 284 zł
Na zagospodarowanie w formie rzeczowej	Dla 1 osoby, która opuściła placówkę typu socjalizacyjnego	1 153 zł

MOPR w 2007r. przyznał decyzją administracyjną miejsce w mieszkaniu chronionym dla 4 osób, które opuściły placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego.

MOPR przygotował i przekazał właściwym powiatom niezbędną dokumentację do

przyznania pomocy na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków, pochodzących z powiatu:

- ostrowskiego - dotyczące 2 osób,
- sokołowskiego – dotyczące 1 osoby,
- ostrołęckiego – dotyczące 1 osoby.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, oprócz udzielania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie, obejmuje pełnoletnich wychowanków pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną. Praca ta polega na motywowaniu ich do kontynuowania nauki, do uzyskiwania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami danej osoby, uzyskiwaniem kwalifikacji zawodowych oraz podjęciem zatrudnienia. Współdziałamy i wspieramy osoby usamodzielniane w podtrzymywaniu kontaktów z rodziną biologiczną oraz w podejmowaniu przez nich działań mających na celu poprawę ich sytuacji materialno-bytowej. MOPR udziela również pełnoletnim wychowankom opuszczającym pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w szczególności przez umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym na okres do 2 lat. Ponadto posiadają możliwość korzystania z pomocy specjalistów, m.in.: psychologa, prawnika, pedagogów.

3) Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce prowadzi dwie Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Ostrołęki pochodzących z rodzin zagrożonych patologią społeczną i ubogich.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego MOPR przy ul. Hallera 13 i Kościuszki 24/26, w 2007 roku objęły opieką łącznie 65 dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 16 lat, były czynne przez cały rok – od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 16.00. Zajęcia odbywały się także w czasie wolnym od nauki szkolnej, tj. w okresie ferii zimowych i wakacji. Placówki posiadały opracowane własne programy pracy, a także dzieci uczestniczyły w organizowanych imprezach przez Ostrołęckie Centrum Kultury, MOSiR – seanse kinowe, korzystały z pływalni miejskiej, hali sportowej.

Dzieci otrzymują w trakcie pobytu w placówkach posiłek, wzbogacony owocami, jogurtami, sokami i słodyczami.

W okresie wakacji 44 dzieci i młodzieży uczęszczających do obu Placówek wypoczywało na

koloniach letnich we Władysławowie w terminie od 22.08.2007r. do 31.08.2007r.

Program kolonii obejmował liczne wycieczki autokarowe i piesze.

Ponadto dzieci uczestniczyły w rejsie statkiem po otwartym morzu, zabawach na festynach i koncertach, grach i zabawach na plaży oraz ogniskach i dyskotekach. Organizatorzy kolonii zapewnili dzieciom wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, opiekę lekarską, dobre warunki mieszkaniowe i żywieniowe.

W trakcie kolonii został zrealizowany program profilaktyczny.

W 2007 roku dzieci z obu Placówek uczestniczyły w dwóch jednodniowych autokarowych wycieczkach.

W trakcie wycieczki do Olsztyna w dniu 26 października 2007 roku, dzieci:

- obejrzały spektakl w Teatrze Lalek,
- uczestniczyły w seansie w Planetarium,
- zwiedziły Muzeum Przyrodnicze,
- zjadły posiłek w Mc Donald.

W trakcie wycieczki do Warszawy w dniu 18 grudnia 2007 roku, dzieci:

- zwiedziły studia telewizyjne, reżyserskie i pracownie dekoracyjne w budynku Telewizji Polskiej,
- obejrzały wystawę interakcyjną pt.: „Zabawy z Einsteinem” – o charakterze edukacyjnym,
- zjadły posiłek w MC Donald.

Dzieci z obu placówek wspólnie przygotowują spotkania okolicznościowe, np.: z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka, Bożego Narodzenia.

W organizowanych imprezach biorą udział rodzice, rodzeństwo i dziadkowie dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego.

W 2007 roku ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, na wniosek złożony przez MOPR, zakupiono do obu placówek na łączną kwotę 15.000,00zł:

- 2 zestawy komputerowe,
- 2 biurka pod komputer,
- 2 telewizory,

- 2 odtwarzacze DVD,
- 2 tablice samościeralne,
- rzutnik
- edukacyjne programy komputerowe.

Celem działalności Placówek jest przede wszystkim uczenie pozytywnych zachowań i profilaktyka uzależnień. Podejmowane w Placówkach działania opiekuńczo-wychowawcze wpływają także na poprawę stosunków z rodzicami, rówieśnikami, na złagodzenie napięć oraz na podniesienie własnej wartości. Przeżywane wspólne imprezy okolicznościowe pozwalają nie tylko na integrację uczestników, ale utrwalają wśród młodego pokolenia nasze piękne polskie tradycje.

W Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Wsparcia Dziennego realizowane były następujące cele:

- kształcenie umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych oraz społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym poprzez zajęcia socjoterapeutyczne,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnym środowisku rodzinnym, dotkniętym problemem alkoholowym poprzez pogadanki tematyczne,
- wzmacnianie więzi między rodzicami i dziećmi poprzez właściwe oddziaływanie socjoterapeutyczne,
- zapoznanie z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka poprzez dyskusje i rozmowy,
- precyzowanie i rozwijanie zainteresowań poprzez psychozabawę, zajęcia plastyczne,
- rozwijanie osobowości, kształcenie charakteru,
- uczenie umiejętności właściwej organizacji i wykorzystania czasu,
- nauka wzajemnej komunikacji poprzez trening interpersonalny,
- nauka umiejętności asertywnego wyrażania emocji i uczuć,
- rozwijanie wrażliwości estetycznej poprzez zajęcia plastyczne i udział w imprezach kulturalno-rozrywkowych.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze podejmowały w 2007r. następujące formy działań:

1. zajęcia edukacyjne – odrabianie lekcji, zabawy na komputerze z wykorzystaniem pakietów edukacyjnych, wycieczki krajoznawcze,
2. zajęcia mające na celu rozwijanie zainteresowań: zajęcia muzyczne, taneczne, oglądanie filmów, zajęcia sportowe: nauka pływania, gra w piłkę i inne gry i zabawy plenerowe,
3. pogadanki tematyczne połączone z dyskusją,
4. indywidualne i grupowe rozmowy terapeutyczne,
5. organizowanie spotkań z udziałem rodziców i rodzeństwa dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych, np.: z okazji świąt Bożego Narodzenia, Dnia Matki, Dnia Dziecka,
6. współpraca z pracownikami socjalnymi w celu zapoznania z sytuacją rodzinną dzieci,
7. współpraca z pedagogami szkolnymi w celu objęcia dziecka właściwą pomocą w nauce i zdiagnozowania jego problemów społecznych,
8. współpraca z Komendą Miejską Policji – pogadanki, konkursy.

W roku 2007 zostały zrealizowane następujące programy terapeutyczne :

- „**Być sobą**”,
- „**Stop narkomanii**”
- „**Program siedmiu kroków**”
- „**Jak żyć z ludźmi**”

Podczas realizacji programów wykorzystano następujące metody i techniki :

- terapia indywidualna i grupowa
- trening interpersonalny,
- rozmowy i dyskusje,
- muzykoterapia,
- psychodrama,
- terapia zajęciowa,
- psychozabawa,
- zajęcia rekreacyjno- sportowe.

Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego zapewnia dzieciom odpowiednie warunki do spędzania czasu wolnego, do nauki, odrabiania lekcji, komputera z dostępem do Internetu, rozwoju ich zdolności i zainteresowań.

3.5. ZADANIA Z ZAKRESU ZATRUDNIANIA I REHABILITACJI SPOŁECZNEJ ORAZ ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Sekcja ds. Osób Niepełnosprawnych realizuje zadania finansowane ze środków PFRON dla mieszkańców Ostrołęki. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest funduszem celowym działającym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku określono zadania powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON.

Po otrzymaniu limitu środków z PFRON dla naszego Powiatu i zaopiniowaniu przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Miasta Ostrołęki Uchwałą Nr 48/VIII/2007 r. z dnia 29 marca 2007 roku, Nr 108/XVIII/2007 r. z dnia 27 września 2007 roku i Nr 135/XXIII/2007 r. z dnia 29 listopada 2007 roku przyjęła następujące zadania do realizacji.

Zgodnie z ww. uchwałami, ze środków funduszu były realizowane następujące zadania:

z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- udzielanie pożyczek osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie indywidualnej działalności gospodarczej,
- organizowanie szkoleń dla bezrobotnych albo poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy,

z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej,

- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dofinansowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W 2007r. zgodnie z planem finansowym funduszu (po zmianach wprowadzonych we wrześniu i listopadzie) przeznaczono kwotę – 934.613,00 zł na realizację niżej opisanych zadań.

Rehabilitacja zawodowa

Przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych:

W styczniu 2003r. uległy zmianie przepisy ww. ustawy. W zamian za tworzenie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych wprowadzono przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. W związku z powyższym pracodawca winien wyposażyć stanowiska pracy w sprzęt, na którym będą pracowały osoby niepełnosprawne, a ze środków PFRON może ubiegać się tylko o przystosowanie ich do niepełnosprawności danej osoby niepełnosprawnej. W 2007 roku żaden pracodawca nie zgłosił zainteresowania tą formą pomocy.

Udzielanie pożyczek osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej:

W roku 2007 udzielono pożyczkę 1 osobie niepełnosprawnej na kwotę 26.000 zł. Przyznana pożyczka dotyczyła działalności gospodarczej w zakresie: introligatorstwo - oprawa książek, wyrób identyfikatorów.

W 2007 roku umorzono także 2 pożyczki przyznane osobom niepełnosprawnym na kwotę – 25.116 zł.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zrealizowane.

Dofinansowanie kosztów szkoleń dla osób niepełnosprawnych:

Zadanie to realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce - zgodnie z Umową zawartą pomiędzy Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, a Kierownikiem Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce dotyczącą organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych albo poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

W 2007 roku sfinansowano koszty szkolenia dla 1 osoby niepełnosprawnej na kwotę 5.675 zł.

Szkolenie dotyczyło obsługi komputera operator sprzętu komputerowego.

Rehabilitacja społeczna

Dofinansowanie warsztatu terapii zajęciowej:

Z dniem 1 marca 2004 roku prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej przejął Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Ostrołęce, który uprzednio funkcjonował od 1993 roku przy Spółdzielni Inwalidów „NAREW” w Ostrołęce Zakładzie Pracy Chronionej.

W 2007 roku maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatów ze środków PFRON wynosi 95% ogółu tych kosztów.

Zgodnie z Umową Nr 6/2007 w sprawie dofinansowania 5% kosztów działalności WTZ „MOTYLKI” w 2007 roku zawartej w dniu 17 kwietnia 2007 roku pomiędzy Miastem Ostrołęka a Mazowieckim Zarządem Wojewódzkim Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Warszawie – na działalność Warsztatu w 2007 roku Miasto przeznaczyło kwotę 10.590 zł.

Ze środków PFRON w 2007 roku przeznaczono kwotę 201.210 zł.

Łącznie w 2007 roku na działalność WTZ „MOTYLKI” przeznaczono kwotę 211.800 zł.

Środki finansowe na działalność Warsztatu przekazywane są według planu finansowego kosztów działalności.

W 2007 roku na działalność bieżącą Warsztat wydatkował ogółem 195.317,81 zł w tym ze środków PFRON – 185.552,16 zł i ze środków Miasta Ostrołęki – 9.765,65 zł (średni miesięczny koszt utrzymania w przeliczeniu na 1 uczestnika wyniósł 1.085,09 zł). Terapia zajęciowa z tymi osobami prowadzona była w trzech pracowniach (gospodarstwa domowego, koszykarsko - plecionkarskiej, tkacko – hafciarsko - koronkarskiej). Prowadzone były także zajęcia edukacyjne, integracyjne i rehabilitacyjne.

Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych:

MOPR dofinansował do udziału w turnusach rehabilitacyjnych 315 osobom niepełnosprawnym (dla 203 osób dorosłych, 36 dzieci i 76 opiekunów osób dorosłych i dzieci). Wydatkowano kwotę – 189 286 zł.

Osoby niepełnosprawne przebywały na turnusach rehabilitacyjnych w ośrodkach mieszczących się na terenie całej Polski, które uzyskały wpis do „Rejestru ośrodków uprawnionych do przyjmowania zorganizowanych grup osób niepełnosprawnych na turnusy rehabilitacyjne” lub do „rejestru organizatorów uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych”.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zrealizowane.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

W 2007r. MOPR dofinansował do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych 265 osobom niepełnosprawnym na ogólną kwotę 273 993 zł,

w tym:

- 231 osobom dorosłym na kwotę – 251 510 zł,
- 34 dzieciom na kwotę – 22 483 zł.

Dofinansowano do zakupu:

- wózków inwalidzkich,
- protez piersi,
- gorsetów ortopedycznych,
- aparatów słuchowych,
- obuwia ortopedycznego,
- balkoników,
- kul,
- materacy i poduszek poodleżynowych,
- cewników,
- pieluchomajtek,
- rowerów rehabilitacyjnych,
- materaca rehabilitacyjnego,
- rotora,
- rowerów rehabilitacyjnych 3-kołowych.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zabezpieczone.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się:

W 2007r. MOPR dofinansował do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności – 27 osobom niepełnosprawnym na ogólną kwotę – 207 781zł,

w tym:

- 23 osobom dorosłym niepełnosprawnym na kwotę – 188 407zł,
- 4 dzieciom niepełnosprawnym na kwotę – 19 374 zł.

Realizując powyższe zadanie dofinansowano do:

- wybudowania podjazdu, przystosowania łazienek, podłóg w przedpokojach i kuchni dla potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poruszających się na wózkach inwalidzkich, przy balkonikach i o kulach – bariery architektoniczne,
- zakupu komputerów dla osób mających problemy w porozumiewaniu się – bariery w komunikowaniu się,
- zakupu krzeselka toaletowego, siedziska kąpielowego, podnośnika sufitowego,
- zakupu i montażu pieca c.o. na gaz oraz instalacji grzewczej – bariery techniczne.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zabezpieczone.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych:

W 2007r. MOPR dofinansował do sportu, kultury, rekreacji i turystyki trzem jednostkom na ogólną kwotę 28 360 zł.

Udział w imprezach wzięło:

- 501 osób dorosłych niepełnosprawnych,
- 479 osób – dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Dofinansowano do:

- Mityngu Lekkoatletycznego w Myszyńcu,
- Imprezy integracyjnej „Nie jesteśmy sami” w Ostrołęce,
- Imprezy integracyjnej „Sercem malowane” w Ostrołęce,

- Imprezy integracyjnej „Mikołajki” w Ostrołęce,
- Imprezy integracyjnej kobiet po mastektomii.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zabezpieczone.

Wszystkie wnioski składane przez osoby niepełnosprawne i pracodawców o uzyskanie pomocy ze środków PFRON przed przyjęciem do realizacji opiniowane były przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

W 2007 roku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej według planu 934 613 zł wydatkowano ogółem – 916 647 zł., co stanowi 98,08% ogółu wydatków, w tym:

- rehabilitacja społeczna – według planu 701 728 zł, wydatkowano – 699 420 zł, co stanowi 99,67% ogółu wydatków, ponieważ osoby planowane do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w IV kwartale 2007r. zrezygnowały z tych turnusów i nie było chętnych osób do tej formy wsparcia,
- rehabilitacja zawodowa – według planu 31.675 zł, wydatkowano - 31.675,00 zł, co stanowi 100% ogółu wydatków,
- warsztat terapii zajęciowej – według planu 201 210 zł, wydatkowano 185 552 zł, co stanowi 92,22%, ponieważ nie przeprowadzono planowanego remontu samochodu, nie dokonano zakupu węgla do pieca c.o., uległy zmianie zasady wypłaty treningu ekonomicznego dla uczestników warsztatu, pozostały środki finansowe w pozycji materiały do terapii.

Oprócz powyższych działań Sekcja ds. Osób Niepełnosprawnych prowadzi obsługę informacyjną programów celowych realizowanych przez **Oddział Mazowiecki PFRON w Warszawie:**

1. **„Komputer dla Homera”** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację zawodową i społeczną osób niewidomych i niedowidzących.
2. **„Pegaz 2003”** – obejmuje:
  - a) pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu,
  - b) pomoc w zakupie sprzętu komputerowego,

- c) pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
3. „**Student**” – pomoc osobom niepełnosprawnym w zdobywaniu wykształcenia na poziomie średnim i wyższym.
4. „**Sprawny dojazd**” - pomoc w nabyciu przez osoby niepełnosprawne samochodu osobowego oraz w uzyskaniu prawa jazdy kategorii „B”.

Wyżej wymienione programy skierowane były do osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności oraz niepełnoletnich dzieci niepełnosprawnych posiadających ważne orzeczenie o niepełnosprawności.

Ponadto na terenie miasta Ostrołęki realizowano „**PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI**” na lata 2003-2008 dot.:

- **obszar „A”** – wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny. Pomoc uzyskać mogą podmioty, które utworzyły i prowadzą obiekty służące rehabilitacji: fundacje i stowarzyszenia, posiadające statutowy zapis o działalności rehabilitacyjnej na rzecz osób niepełnosprawnych, jednostki samorządu terytorialnego, państwowe uczelnie medyczne.
- **Obszar „B”** – likwidacji barier w zakładach opieki zdrowotnej lub placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania. Pomoc uzyskać mogą podmioty, które utworzyły i prowadzą zakłady opieki zdrowotnej lub placówki edukacyjne.
- **Obszar „C”** – wyposażenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb i możliwości. Pomoc mogą uzyskać pracodawcy, w tym z chronionego i otwartego rynku pracy.
- **Obszar „D”** – likwidacji barier transportowych. Pomoc mogą uzyskać: fundacje, stowarzyszenia lub inne organizacje społeczne, których statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz gminy i powiaty.

Realizatorem programu są jednostki samorządu terytorialnego:

- **samorządy województwa - Obszar A**
- **samorządy powiatowe – Obszary B, C, D**

W roku 2007 wydawano wnioski na powyższe programy, udzielano informacji zainteresowanym i w lokalnych mediach o możliwości skorzystania ze środków PFRON, pisma w powyższej sprawie przekazywano do instytucji publicznych.

W okresie realizacji programu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano niżej wymienione zadania:

- obszar „C”, utworzenie 1 stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
- obszar „B”, wyposażenie pracowni w sprzęt wspomagający słyszenie dla dzieci z wadą słuchu (bariera w komunikowaniu się) dla Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Ostrołęce.
- obszar „D”, zakup samochodu 9-cio osobowego do przewozu osób niepełnosprawnych (bariera transportowa) dla Domu Pomocy Społecznej w Ostrołęce, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych w Ostrołęce.

Uchwałą Rady Miejskiej Nr 85/XII/03 z dnia 30 października 2003r. uchwalono Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2003-2008 oraz uchwałą Nr 328/XXXIII/05 z dnia 24.02.2005 r. został przyjęty harmonogram jego realizacji na lata 2005-2008. Celem tego programu jest rozeznanie sytuacji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej oraz działania dot. wspierania osób niepełnosprawnych przez umacnianie ich praw, eliminowanie wszelkich przejawów dyskryminacji. Aktywizowanie rodzin i środowiska lokalnego do działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

I. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Limit środków w 2007r. w zł</i>	<i>Wykorzystanie w zł</i>	<i>% wykorzystania do limitu</i>
REHABILITACJA SPOŁECZNA, w tym:	701 728,00 zł	699 420,00 zł	99,67%
Turnusy rehabilitacyjne		189 286,00 zł	
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		273 993,00 zł	
Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się		207 781, 00 zł	
Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych		28 360,00 zł	
Warsztat Terapii Zajęciowej	201 210,00 zł	185 552,00 zł	92,22%
Ogółem	902 938,00 zł	884 972,00 zł	98,01%

II. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Limit środków w 2007r. w zł</i>	<i>Wykorzystanie w zł</i>	<i>% wykorzystania do limitu</i>
REHABILITACJA ZAWODOWA, w tym:	31 675,00 zł	31 675,00 zł	
Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej		26 000,00 zł	
Szkolenia osób niepełnosprawnych*		5 675,00 zł	
Ogółem	31 675,00 zł	31 675,00 zł	100%

* zadanie realizowane jest przez powiatowy urząd pracy

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Limit środków w 2007r. w zł</i>	<i>Wykorzystanie w zł</i>	<i>% wykorzystania do limitu</i>
OGÓŁEM REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA	934 613,00 zł	916 647,00 zł	98,08%
w tym: Warsztat Terapii Zajęciowej - Zobowiązania	201 210,00 zł	185 552,00 zł	92,22%

IV.ZADANIA Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH REALIZOWANIE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

Sekcja Świadczeń Rodziny MOPR od dnia 1 maja 2004r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz od dnia 1 września 2005r. zadania wynikające z ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

W ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowano następujące świadczenia:

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego:

Od dnia 1 września 2006r. wysokość zasiłku rodzinnego jest uzależniona od wieku dziecka (art.6 ust.2). Taki sposób zróżnicowania kwoty świadczenia daje możliwość zwiększenia pomocy wraz z rosnącymi z wiekiem kosztami utrzymania dziecka.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006r. od dnia 1 września 2006r. wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- ◆ 48,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- ◆ 64,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- ◆ 68,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługiwały następujące dodatki z tytułu:

- **urodzenia dziecka** w wys. 1 000,00 zł
- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** w wys. 400,00 zł miesięcznie
- **samotnego wychowywania dziecka:**
  - ◆ w wys. 170,00 zł miesięcznie, nie więcej jednak niż w wys. 340,00 na wszystkie dzieci;
  - ◆ 250,00 zł miesięcznie na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej niż 500,00 zł na wszystkie dzieci,
- **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** w wys. 80,00 zł miesięcznie

- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego**
  - ◆ 60,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
  - ◆ 80,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- **rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego w wys.**
100,00 zł jednorazowo,
- **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania**
  - ◆ 90,00 zł w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,
  - ◆ 50,00 zł miesięcznie w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
- **samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania** (dodatek ten przysługuje tylko na zasadzie „praw nabytych” tzn. dla osób, które do dnia wejścia w życie ustawy otrzymywały zasiłek gwarantowany, a następnie ten dodatek) w wys. 400,00 zł miesięcznie.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka (art.4 ust.1).

Uprawnienia do zasiłku rodzinnego zależą od spełnienia kryterium dochodowego:

- ◆ Prawo do zasiłku rodzinnego powstaje, gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504,00 zł miesięcznie.
- ◆ W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 583,00 zł miesięcznie.
- ◆ Gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę (osobę uczącą się) do zasiłku rodzinnego, o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie zasiłkowym, na który jest ustalany (w obecnym okresie zasiłkowym kwota przekroczenia nie może być większa niż 48,00 zł) zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. Wyjątek ten można jednak zastosować tylko na jeden okres zasiłkowy.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:

Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia.

Wysokość jednorazowej zapomogi wynosi 1000 zł na jedno dziecko.

Zasiłek pielęgnacyjny:

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat;
- osobie niepełnosprawnej, w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne:

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego

współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 583,00 zł.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 420,00 zł miesięcznie.

Składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne - zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 2a) - opłaca się składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, jeżeli osoba spełnia kryteria tej ustawy.

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania – zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 66 ust.1) – opłaca się składkę na ubezpieczenie zdrowotne jeżeli osoba nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007r. wydatki na świadczenia rodzinne wyniosły:

Świadczenie	Ilość	Kwota
Zasiłki rodzinne	70 948	4 316 164
Dodatki z tytułu urodzenia dziecka	316	316 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	558	558 000
Dodatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 835	714 903
Dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka	3 337	576 510

Świadczenie	Ilość	Kwota
Dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	8 963	717 071
Dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	2 704	208 340
Dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	4 144	414 400
Dodatki z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	486	32 060
Dodatki z tytułu samotnego wychowania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	56	22 400
Zasiłki pielęgnacyjne	9 075	1 388 479
Świadczenia pielęgnacyjne	872	366 050
Ogółem	103 294	9 630 377

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne:

Świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota
Wydatki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	697	89 727
Wydatki na ubezpieczenie zdrowotne	414	15 518
Razem	-	105 245

W 2007r. wydano 9510 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej

Zaliczka alimentacyjna jest realizowana przez MOPR Sekcję Świadczeń Rodziny od dnia 1 września 2005r. na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. 2005r. Nr 86, poz.732).

Zaliczka alimentacyjna przysługuje osobie uprawnionej do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli:

- osoba uprawniona jest wychowywana przez osobę samotnie wychowującą dziecko,
- osoba uprawniona jest wychowywana przez osobę pozostającą w związku małżeńskim z osobą, która przebywa w zakładzie karnym powyżej 3 miesięcy albo jest całkowicie ubezwłasnowolniona,
- jest osobą uczącą się w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych (to osoba pełnoletnia ucząca się, nie pozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony),
- prawo do zaliczki przez okres jednego roku nabywa również osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego, którego egzekucja jest bezskuteczna, wychowywana przez osobę pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli osoba pozostająca w związku małżeńskim złożyła pozew do sądu o rozwód lub separację.

Prawo do zaliczki ustala organ właściwy poczynszy od miesiąca, w którym został złożony u komornika sądowego wniosek wraz z wymaganą dokumentacją, do końca okresu zasiłkowego.

Po upływie kwartału dokonuje się rozliczenia pomiędzy wypłaconą zaliczką a wyegzekwowanym przez komornika świadczeniem alimentacyjnym.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, zaliczka alimentacyjna przysługuje osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia 24 roku życia.

Zaliczka przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 583,00 zł.

Na podstawie art. 8. ust. 1, 2 ww. ustawy zaliczka alimentacyjna przysługuje do wysokości świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:

1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 170,00 zł dla osoby uprawnionej albo 250,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - 120,00 zł dla osoby uprawnionej albo 170,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku gdy dochód rodziny nie przekracza 50 % kwoty 583,00 zł w przeliczeniu na osobę, kwotę zaliczki zwiększa się do:

1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 300,00 zł dla osoby uprawnionej albo 380,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - 250,00 zł dla osoby uprawnionej albo 300,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007r. wydatki na realizację zaliczki alimentacyjnej wyniosły:

<i>Świadczenie</i>	<i>Ilość</i>	<i>Kwota</i>
Zaliczka alimentacyjna	8 048	1 824 863

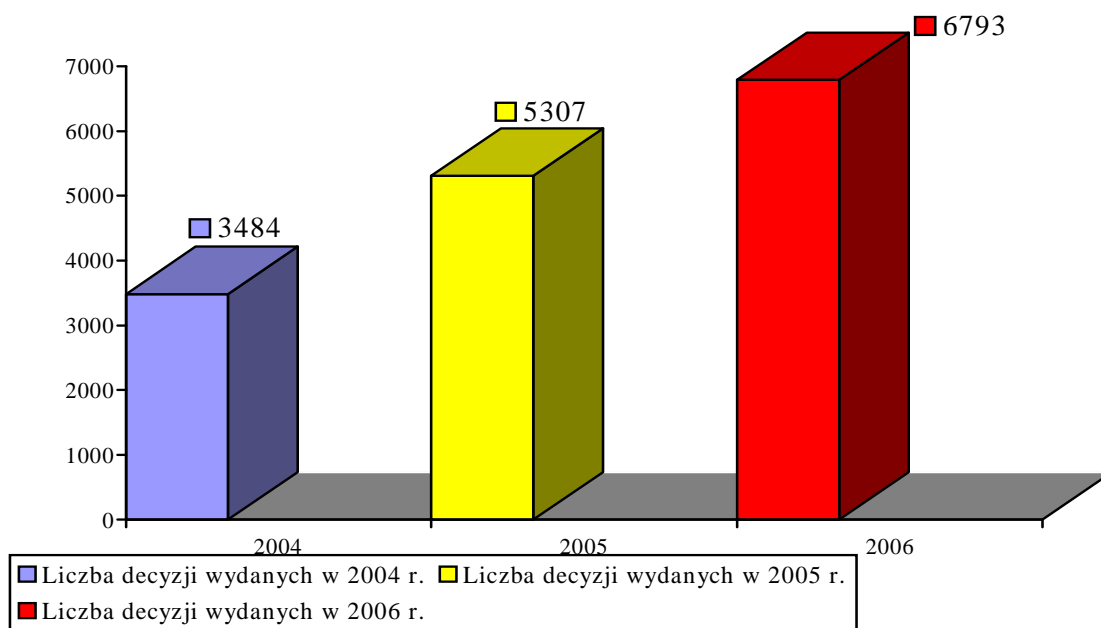
- Umozono należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek na kwotę 13051 zł.
- Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych (łącznie z kwotą

powiększenia o 5%) - 84425 zł, z tego przekazane:

- na dochody budżetu państwa – 42213 zł
- na dochody własne gminy – 42213 zł

W wyżej wymienionym okresie wydano 587 decyzji w sprawach dotyczących zaliczki alimentacyjnej.

Ilość decyzji wydanych w 2007r. z zakresu świadczeń rodzinnych oraz zaliczki alimentacyjnej

Sekcja Świadczeń Rodzinnych prowadzi również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych wynikające z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

W przypadku bezskutecznej egzekucji świadczenia alimentacyjnego komornik sądowy informuje organ właściwy o stanie egzekucji i przyczynach jego bezskuteczności.

Następnie tut. Sekcja występuje do MOPR Sekcji Pracy Socjalnej i Świadczeń Pieniężnych o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego u dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia organ właściwy:

1. Zwraca się do właściwego urzędu pracy o przedstawienie możliwości aktywizacji

zawodowej dłużnika alimentacyjnego

2. Występuje, w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej, z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu, odmowy podjęcia prac lub uchylania się od nich organ wypłacający zaliczkę alimentacyjną występuje z wnioskiem o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk („kto uporczywie uchyla się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”). W takim przypadku kieruje do starosty wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika po stwierdzeniu ustania przyczyn zatrzymania.

- ✓ W 2007r. zostało skierowanych 27 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Ostrołęce o ściganie za przestępstwo z art. 209 §1 kk.
- ✓ Skierowano 25 wniosków do Prezydenta Miasta o zatrzymanie prawa jazdy. Z informacji Urzędu Miejskiego wynika, iż 8 dłużników nie posiadało prawa jazdy, natomiast 14 dłużnikom zatrzymano prawo jazdy. W przypadku 3 dłużników wystąpiono z wnioskiem o zwrot prawa jazdy.
- ✓ Jednocześnie tut. Sekcja w przypadku 32 dłużników alimentacyjnych występowała do PUP o aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych.

Sekcja Świadczeń Rodziny na podstawie art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych prowadzi również postępowanie dot. nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007r. :

- wydano 87 decyzji ustalających obowiązek zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.
- wystawiono 10 upomnień wzywających do uregulowania należności.
- skierowano 3 tytuły wykonawcze do urzędu skarbowego.
- wydano 7 decyzji umarzających kwotę nienależnie pobranych świadczeń (w całości lub w części).

- wydano 12 decyzji o rozłożeniu na raty zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

W 2007r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia:

- świadczenia rodzinne – 41 426,00 zł
- zaliczka alimentacyjna - 4 336,00 zł

Nienależnie pobrane świadczenia były potrącane z wypłacanych świadczeń rodzinnych lub osoba zobowiązana samodzielnie wpłacała nienależne świadczenia na konto MOPR.

Z wypłacanych świadczeń potrącano:

- świadczenia rodzinne – 25 osób
- zaliczka alimentacyjna – 5 osób

Samodzielne wpłaty nienależnych świadczeń na konto MOPR:

- świadczenia rodzinne - 55 osób
- zaliczka alimentacyjna – 7 osób.

W 2007r. złożono 58 odwołań od decyzji w tym:

- merytorycznie rozstrzygnięto – 6 odwołań
- przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – 52 odwołania, z których:
  - utrzymano w mocy – 37
  - uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia – 11,
  - uchylono i przyznano świadczenia - 2
  - wydano postanowienie o uchybieniu terminu odwołania – 2

Ponadto Sekcja świadczeń Rodzinnych wystawia zaświadczenia dot. przyznanych i wypłaconych świadczeń, m. in. dla osób ubiegających się o dodatki mieszkaniowe.

V. REALIZACJA PROGRAMÓW Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2007 ROKU

W ramach pozyskanych dodatkowych środków finansowych w kwocie 1 632 360,09 zł Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie był realizatorem w 2007 r. siedmiu programów, co ilustruje poniższa tabela:

Nazwa programu	Koszt programu	w tym:	
		dotacja	środki własne
I. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 424 699	852 000	572 699
II. Programy na rzecz społeczności Romskiej w Polsce:			
1) Zatrudnienie asystenta romskiego.	12 336	12 000	336
2) Wsparcie dzieci z rodzin romskich w edukacji przedszkolnej i szkolnej.	45 071	13 441	31 630
3) Integracja społeczności romskiej ze środowiskiem lokalnym.	18 921	17 250	1 671
III. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną:			
1) „POMÓC DZIECKU” – wspieranie rodzicielstwa zastępczego z promocją rodzinnych form opieki zastępczej.	41 000	13 000	28 000
2) Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu wśród dzieci i młodzieży, poprzez rozszerzenie działalności profilaktyczno- opiekuńczej i doposażenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego.	28 078	15 000	13 078
3) Zorganizowanie placu zabaw dla dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego.	62 255	31 256	30 999
Razem	1 632 360	953 947	678 413

I. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

MOPR w styczniu 2007r. wystąpił do Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o przyznanie dotacji celowej dla gminy na realizację Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wydatkowano ogółem: **1 424 699 zł**, w tym:

- ◆ dotacji wojewody - 852 000 zł, w tym: doposażenie 140 500 zł,
dowóz posiłków 1 500 zł.
- ◆ środki własne gminy - 572 699 zł, w tym: doposażenie 95 220 zł,
dowóz posiłków 1 500 zł.

Ogółem z ww. Programu skorzystało 3 853 osoby, w tym 1830 dzieci, 2023 osób dorosłych.

Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art.80 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Z 2003r., Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) i jest realizowany w latach 2006 – 2009.

Celem Programu jest:

- ◆ wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich;
- ◆ długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia;
- ◆ upowszechnianie zdrowego stylu żywienia;
- ◆ poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach;
- ◆ rozwój bazy żywieniowej w gminach, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Na poprawę bazy żywieniowej w szkołach i przedszkolach wydano 235 220 zł, w tym: ze środków Wojewody - 140 500 zł, ze środków własnych - 95 220 zł. Doposażono 22 punkty wydawania i przygotowywania posiłków w tym: 12 szkół, 9 przedszkoli i 1 żłobek.

Dotację dla gmin na realizację ww. Programu przyznał Wojewoda do 60% wysokości środków na realizację zadania. Gmina mogła otrzymać dotację na realizację Programu jeżeli udział środków własnych gminy wynosił do 40%.

W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

■ **zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:**

- ◆ dzieciom do 7 roku życia,
- ◆ uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- ◆ osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.), w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym,
  - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
- ◆ wdrożenia działań zmierzających do rozwoju i wykorzystywania bazy żywniowej w gminach lub zwiększenia jej dostępności, w tym tworzenia lub doposażenia punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowozu posiłków;
- ◆ utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu w skali kraju i poszczególnych regionach kraju.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259) pomoc w ramach Programu przyznawana była w zależności od sytuacji dochodowej osoby/rodziny. W myśl art.5 ust.1 ww. ustawy, w 2006 r. pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, była przyznawana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust. 1 pkt. 1,2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w związku z Rozporządzeniem z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Na podstawie art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Rada Miasta określiła, w drodze uchwały zasady odpłatności w części lub w całości poniesionych wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, w przypadku gdy dochód na osobę w rodzinie przekraczał kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z bezpłatnych posiłków.

Stosownie do § 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, była przyznawana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa

w art. 8 ust.1 pkt. 1,2 ustawy w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

II. Programy na rzecz społeczności romskiej w Polsce:

W 2007r. MOPR był realizatorem 3 programów, na które pozyskał środki finansowe w kwocie 42.690,86 zł, pochodzące z rezerwy celowej budżetu państwa na realizację zadań na rzecz tej społeczności.

Kontynuacja realizacji zadań na rzecz społeczności romskiej mieszkającej na terenie Ostrołęki pozwala coraz lepiej poznać tą społeczność i podejmować działania, które służą rozwiązywaniu problemów występujących w rodzinach romskich. W ciągu roku programami romskimi objęto 17 rodzin romskich, w których funkcjonowało 67 osób, w tym 28 osób dorosłych i 39 dzieci. W wyniku migracji, która jest charakterystyczna dla tej społeczności, trzy samotne matki z 6 dzieci opuściły Ostrołękę (2 wyjechały do Niemiec, a 1 na teren innego województwa). Zatem na dzień 31 grudnia 2007r, na terenie Ostrołęki mieszkało 14 rodzin romskich z liczbą osób 58, w tym 25 osób dorosłych i 33 dzieci. Spośród 17 rodzin romskich, dwie nie korzystały z pomocy społecznej MOPR. Pozostałe rodziny głównie z powodu ubóstwa i bezrobocia objęte były różnymi formami wsparcia – finansową, rzeczową, w formie żywności, a także pracą socjalną.

Realizacja zadań w ramach programów:

1) „Zatrudnienie asystenta romskiego”.

Obecność asystenta romskiego zapewnia i umożliwia realizację zadań na rzecz społeczności romskiej mieszkającej na terenie naszego miasta, a także ułatwia MOPR realizację różnych form wsparcia tych rodzin. Uległa poprawie frekwencja dzieci romskich na zajęciach szkolnych z 74,16% w roku szkolnym 2005/2006, do 80,6% w 2006/2007. Dzieci uzyskują promocję do następnych klas. Systematycznie poprawiają się relacje pomiędzy dziećmi polskimi i romskimi w szkołach oraz przedszkolach. Romowie są motywowani do konstruktywnej współpracy ze społecznością lokalną, z instytucjami w rozwiązywaniu swoich problemów, uzyskują wsparcie asystenta w wypełnianiu stosownych dokumentów, pisaniu pism, załatwianiu spraw urzędowych itp.

Posiadają reprezentanta i rzecznika swoich interesów co daje im wzmocnienie jako mniejszości, która nie posiada kwalifikacji, jest bierna zawodowo, a codzienne funkcjonowanie ograniczają normy, które nie są znane przez ogół społeczeństwa.

2) „Wsparcie dzieci z rodzin romskich w edukacji przedszkolnej i szkolnej”.

W ramach programu zrealizowano zadania, które były finansowane ze środków programu i ze środków własnych

Ze środków programu w okresie sprawozdawczym od stycznia do grudnia sfinansowano koszt:

- dowozu dzieci do przedszkoli dla 3 opiekunów dzieci,
- pobytu w przedszkolach dla 5 dzieci,
- wyprawek przedszkolnych dla 2 dzieci,
- wyprawek szkolnych tj. podręczników, plecaków i przyborów szkolnych dla 14 dzieci,
- dojazdu do szkół dla opiekuna dziecka i 2 dzieci.

Ze środków własnych sfinansowano koszt:

- ubezpieczenia dzieci w przedszkolach i szkołach,
- zakupu odzieży i obuwia dla dzieci,
- posiłków w stołówkach szkolnych.

Ponadto rodziny romskie zostały objęte wszechstronnym wsparciem z systemu pomocy społecznej w formie: zasiłków stałych, okresowych, celowych (na zakup żywności, leków, środków czystości, opału itp.), pomocą rzeczową w formie artykułów żywnościowych, poradnictwem specjalistycznym i pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych MOPR.

W wyniku realizacji programów, a także przy znaczącym udziale środków własnych zapewniono dzieciom z rodzin romskich wszechstronne wsparcie w realizacji edukacji przedszkolnej i szkolnej:

- zmniejszono barierę ekonomiczną w dostępie do edukacji poprzez wyposażenie dzieci w podręczniki, przybory, odzież, obuwie,
- zapewniono dzieciom kontakt z rówieśnikami w placówkach przedszkolnych i szkolnych, umożliwiono naukę języka polskiego i integrację ze środowiskiem lokalnym,
- stworzono dzieciom warunki do realizacji edukacji poprzez kierowanie wszechstronnego wsparcia finansowego i rzeczowego do tych rodzin,
- systematycznie ulega poprawie frekwencja dzieci na zajęciach, wyniki nauczania i promocja do

następnych klas.

3) „Integracja społeczności romskiej ze środowiskiem lokalnym”.

Zorganizowano kolonie wypoczynkowo – terapeutyczne w Białym Dunajcu w terminie 23 lipiec – 5 sierpień 2007r., w których wzięło udział 14 dzieci z rodzin romskich. Koszty pobytu dzieci na koloniach zostały sfinansowane z dotacji, natomiast ze środków własnych MOPR, zakupiono dzieciom artykuły, które zostały określone przez rodziców jako niezbędne dla dzieci (odzież, w tym także sportowa, obuwie sportowe, kaptcie, klapki, ręczniki itp.). Ponadto rodziny romskie wzięły udział w 4 wspólnych rodzinnych wyjściach do kina na wybrane seanse filmowe.

Realizacja zadań w ramach programu integracji umożliwiła dostęp dzieciom romskim do wypoczynku letniego, a całym rodzinom romskim – dorosłym i dzieciom dała ofertę wspólnego spędzania czasu wolnego w obiektach kulturalnych. Ze względu na występujące bezrobocie i niski standard życia tych rodzin, nie są one w stanie w ramach posiadanych środków finansowych pokryć kosztów biletów do kina, czy też pobytu dzieci na koloniach.

Organizowanie spotkań wigilijnych z jednoczesnym rozdaniem paczek dzieciom romskim jest bardzo dobrą okazją do integracji, do poznawania tradycji polskiej.

W 2007r. w “Tanim Barze” MOPR takie spotkanie zostało przygotowane dla 100 osób, a udział w nim wzięło 28 osób ze społeczności romskiej - dorosłych i dzieci. Paczki świąteczne zostały przygotowane dla 33 dzieci (każda na kwotę 51,60 zł).

III. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Ostrołęka.

W 2007r. MOPR był realizatorem trzech programów na które w ramach pozyskanej dotacji wydatkowano ogółem 59 256,19 zł.

1) „Pomóc dziecku” - wspieranie rodzicielstwa zastępczego z promocją rodzinnych form opieki zastępczej.

Programem objęto 36 rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Ostrołęki, a do mieszkańców miasta skierowano akcję informacyjną, w której :

- zapoznano społeczność lokalną ze znaczeniem zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia dziecka oraz rodziny, jak również rolą instytucji współtworzących ten system,
- podniesiono poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat:
  - potrzeb dzieci pozbawionych opieki ze strony rodziców,
  - różnych form opieki zastępczej i instytucjonalnej funkcjonującej na terenie naszego miasta,

- wpływu środowiska rodzinnego na rozwój dziecka,
- potrzeby pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych,
- znaczenia stałego wspierania rodziny w środowisku.

Ponadto MOPR opracował i wydał folder promujący potrzebę tworzenia nowych rodzin zastępczych, a z funkcjonującymi już rodzinami i dziećmi zorganizował spotkanie integracyjne, w trakcie którego został rozstrzygnięty konkurs plastyczny pt. „Mam marzenie”. Wszystkie prace przygotowane przez dzieci przebywające w rodzinach zastępczych zostały nagrodzone.

Dzieci otrzymały atrakcyjne nagrody na kwotę 1944zł, a także paczki świąteczne na kwotę 1219 zł. Rodzinom zastępczym zapewniono wsparcie specjalistyczne w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych nad dziećmi poprzez zatrudnienie psychologa i pedagoga – psychoterapeuty, którzy realizowali z rodzinami programy terapeutyczne. Jeden program był adresowany do spokrewnionych rodzin zastępczych, a uczestnikami drugiego programu były zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze.

2) Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu wśród dzieci i młodzieży poprzez rozszerzenie działalności profilaktyczno – opiekuńczej i doposażenie placówek opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego.

W ramach tego programu pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPR zrealizowali programy z zakresu profilaktyki niedostosowaniu społecznemu dzieci.

Celem tych programów było:

- wykształcenie u dzieci umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych,
- nabycie społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku,
- wykształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnym środowisku rodzinnym.

Programem objęto 40 dzieci: 20 chłopców i 20 dziewczynek uczestniczących w zajęciach dwóch placówek wsparcia dziennego, które pochodzą z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych dotkniętych bezrobociem, bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnieniem od alkoholu.

Doposażono obie placówki w następujący sprzęt: projektor, sprzęt rtv, zestawy komputerowe i edukacyjne, programy komputerowe.

Osiągnięto następujące rezultaty realizacji tego programu:

- poszerzono ofertę opiekuńczo – wychowawczą i profilaktyczną proponowaną przez placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych niedostosowaniem społecznym,

- udzielono specjalistycznego wsparcia zapobiegającego dysfunkcyjnym wzorcom życia rodzinnego, rówieśniczego i społecznego,
- zwiększono dzieciom dostęp do specjalistycznego sprzętu i materiałów edukacyjnych,
- podniesiono standard wyposażenia placówek w specjalistyczny sprzęt i materiały edukacyjne.

3) Zorganizowanie placu zabaw dla dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego.

Rezultatem realizacji tego programu było zagospodarowanie dotychczas nieużytkowanej działki o powierzchni 0,0328 ha na plac zabaw dla dzieci.

W wyniku realizacji zadania wykonano projekt zagospodarowania w ramach którego: ogrodzono działkę, utwardzono teren i zamontowano sprzęt stanowiący wyposażenie placu zabaw w skład, którego wchodzi: altana, 2 zjeżdżalnie, 2 huśtawki, 2 bujaki sprężynowe, ławka i piaskownica. Plac zabaw daje dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych i ich rodzicom biologicznym możliwość odbywania spotkań na świeżym powietrzu i umożliwia zabawę rodzica z dzieckiem w trakcie spotkań. Dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego wraz z opiekunami mają także stworzone warunki do zabawy na świeżym powietrzu.

→ W ramach środków własnych MOPR jest realizatorem następujących programów:

I. Program wolontariatu „Pomóż innym zostając wolontariuszem!”

Postawą prawną regulującą działalność wolontarystyczną w Polsce są uregulowania zawarte w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Program „Pomóż innym zostając wolontariuszem” realizowany jest w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Ostrołęce od września 2003 roku.

Cele głównym realizowanego programu było wspieranie osób dorosłych i dzieci oraz rodzin w pokonywaniu trudnych życiowych sytuacji w jakich się znaleźli, a których nie mogły samodzielnie pokonać. Prowadzony program wolontariatu miał za zadanie „kontaktować się” osobę wolontariusza z osobą potrzebującą pomocy poprzez koordynatora wolontariatu.

W 2007r. MOPR podpisał 93 Porozumienia z osobami wyrażającymi chęć pracy jako wolontariusze (74 w 2006r.), z tego:

- 78 wolontariuszy pomagało w nauce szkolnej dzieciom w ich domach,

- 7 wolontariuszy pomagało w opiece nad dziećmi w domu,
- 5 wolontariuszy wspierało kadrę placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego w pomocy dzieciom uczęszczającym tych placówek w odrabianiu lekcji i przygotowywaniu się na zajęcia szkolne,
- 3 wolontariuszy donosiło posiłki z Baru MOPR do środowisk osób starszych.

Działania prowadzone przez wolontariuszy znacząco wpływają na podniesienie zakresu i jakości działań MOPR-u w obszarach:

- innowacyjności pracy ośrodka,
- wzmocnienie wizerunku pracy ośrodka,
- stworzenie nowych możliwości działania, rozszerzenie oferty usług ośrodka,
- przełamania stereotypu postrzegania ośrodka jako miejsca pracy urzędników.

W dniu 5 grudnia obchodzony jest Światowy DZIEŃ Wolontariusza. Z tej okazji odbyło się uroczyste spotkanie wolontariuszy z osobami wspierającymi działalność programu, na którym wolontariusze otrzymali maskotki oraz przygotowano słodki poczęstunek.

II. Program osłonowy dla osób bezdomnych pod nazwą „Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu miasta Ostrołęki - „Warto chcieć”.

Realizatorami tego programu byli pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Program ten adresowany był do osób bezdomnych z terenu miasta Ostrołęki.

Celem Programu była pomoc tej grupie osób w wychodzeniu z bezdomności poprzez:

- ◆ zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób bezdomnych,
- ◆ umożliwienie przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej,
- ◆ uzyskanie własnych środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb,
- ◆ ograniczenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej,
- ◆ poprawą stanu zdrowia,
- ◆ zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności,
- ◆ umożliwienie uzyskania samodzielnego mieszkania,
- ◆ działania zmierzające do wzmocnienia i utrzymania odpowiedniego poziomu poczucia własnej wartości.

W realizacji programu MOPR nawiązał współpracę z Urzędem Miasta w Ostrołęce, Powiatowym Urzędem Pracy, Wojewódzkim Urzędem Pracy, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Polskim Czerwonym Krzyżem, Sądem Rejonowym, Komendą Miejską Policji, Poradnią Zdrowia Psychicznego i innymi placówkami służby zdrowia, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Narodowym Funduszem Ochrony Zdrowia, Urzędem Stanu Cywilnego, Poradnią Leczenia

Uzależnień, Zakładami Pracy.

W wyniku realizacji programu:

- ◆ 3 osoby usamodzielniały się i nie korzystają z pomocy MOPR,
- ◆ 4 osoby pracowały sezonowo, uzyskany dochód przeznaczyły na zaspokojenie podstawowych potrzeb,
- ◆ 3 osoby odbyły szkolenie w zakresie aktywizacji zawodowej organizowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Ostrołęce,
- ◆ 1 osoba ukończyła kurs w Powiatowym Urzędzie Pracy, w zakresie budownictwa,
- ◆ 2 osoby zostały umieszczone w Domu Pomocy Społecznej,
- ◆ 1 osoba uzyskała świadczenie rentowe z ZUS,
- ◆ 3 osoby uzyskały stopień niepełnosprawności, w tym 1 osoba uzyskała zasiłek stały,
- ◆ 1 osoba uzyskała dokument potwierdzający prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- ◆ 3 osoby mające problem alkoholowy podjęły terapię w Poradni Leczenia Uzależnień,
- ◆ 8 osób zawarło kontrakt z pracownikiem socjalnym, w tym 5 osób wywiązało się z ustaleń zawartych w kontrakcie, 1 osoba nadal kontynuuje, 2 osoby nie wywiązały się z zawartych ustaleń,
- ◆ 5 osób podpisało Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności.

Realizacja tego programu wpłynęła na zmianę stosunku osób bezdomnych do celowości podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężania ich trudnych sytuacji życiowych i powrotu do życia w społeczeństwie.

III. Program osłonowy pod nazwą „Daj sobie szansę – uwierz w siebie”.

Partnerami programu był: Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy. Urząd Miasta w Ostrołęce, Ośrodek Szkolenia Komputerowego w Ostrołęce, Zakład Obsługi Oświaty i Aktywnego Zwalczenia Bezrobocia.

Realizatorami tego programu byli pracownicy socjalni MOPR.

Realizacja programu dla osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce podyktowana była trudnościami na jakie napotykały osoby bezrobotne w poszukiwaniu pracy, której utrata stanowi główny rodzaj zagrożenia ekonomicznego, a tym samym pogorszenia egzystencji rodziny.

Głównym celem Programu „Daj sobie szansę – uwierz w siebie” było pobudzenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, zwiększenie motywacji do aktywnego poszukiwania pracy osób objętych programem, niwelowanie ekonomiczno – społecznych skutków bezrobocia poprzez opiekę psychologiczną, prawną, pomoc socjalną i doradztwo zawodowe.

Działania programowe dotyczyły grupy osób bezrobotnych, wytypowanych przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Program „Daj sobie szansę – uwierz w siebie” skierowany był do:

- ◆ osób ubiegających się o zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych,
- ◆ osób od 18 – 25 roku życia z wykształceniem średnim,
- ◆ osób od 26 – 65 roku życia bez względu na wykształcenie,
- ◆ osób długotrwale bezrobotnych bez względu na wykształcenie,
- ◆ wszystkich bezrobotnych klientów MOPR w zakresie informowania o propozycjach pracy.

Program obejmował zasięgiem osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Miejszem realizacji programu był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i Wojewódzki Urząd Pracy.

W ramach programu z rodzin korzystających z pomocy MOPR zaktywizowano 186 osób w tym:

- ◆ 36 osób zatrudniono w ramach prac interwencyjnych,
- ◆ 17 osób objęto stażami,
- ◆ 22 osoby zostały objęte przygotowaniem zawodowym,
- ◆ 111 osób uzyskało zatrudnienie na podstawie różnych umów o pracę.

Ponadto są nadal kontynuowane dyżury pracowników z Powiatowego oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy zorganizowane w MOPR w Ostrołęce. Z doradztwa zawodowego prowadzonego w MOPR skorzystały 184 osoby.

W ramach współpracy były organizowane w Wojewódzkim Urzędzie Pracy, giełdy pracy dla osób bezrobotnych i pracodawców w której uczestniczyli pracownicy socjalni i pracownicy Sekcji do Spraw Osób Niepełnosprawnych MOPR.

Program pomocy osobom bezrobotnym „Daj sobie szansę – uwierz w siebie” ma na celu zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy przez aktywizację osób bezrobotnych do poszukiwania pracy, a także oferuje różne formy wsparcia tym osobom.

IV. Program lokalny pod nazwą “Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie „Niebieska Karta” w mieście Ostrołęka”.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizował w 2007 r. Program “Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie „Niebieska Karta”, którego celem było:

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc,
- podniesienie świadomości społecznej w dziedzinie konieczności pomocy osobom dotkniętym przemocą i ochrony praw tych osób,
- zacieśnienie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób krzywdzonych.

Natomiast głównymi kierunkami działania programu jest:

- budowanie lokalnego zintegrowanego systemu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie wielodyscyplinarnej i kompleksowej pomocy dla osób dotkniętych przemocą, będących w kryzysie,
- monitorowanie i doskonalenie lokalnego systemu poradnictwa i interwencji.

W 2007 r pracownicy socjalni MOPR wypełnili „Niebieskie Karty” dotyczące przemocy w rodzinie - w 50 rodzinach (w 84 rodzinach w 2006r.), w tym: zgłoszonych przez policję - w 35 rodzinach, założonych z inicjatywy pracownika socjalnego – w 15 rodzinach. Odmowy założenia „Niebieskich Kart” – przez ofiary przemocy w 79 rodzinach.

Pracownicy MOPR podejmując procedurę interwencji wobec ofiar przemocy w rodzinie, podejmowali następujące działania:

- wykorzystywali informację o przemocy w rodzinie przekazaną przez policję,
- zakładali „Niebieską Kartę” z własnej inicjatywy i informowali zainteresowanych o możliwości uzyskania wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- nawiązywali kontakt i współpracowali ze środowiskami, w których przemoc wystąpiła,

- współpracowali w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych z:

Miejską Komendą Policji - dzielnicowymi, Sądem – kuratorami sądowymi, organizacjami pozarządowymi, Prokuraturą, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, służbą zdrowia, pedagogami szkolnymi, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami leczenia uzależnień, wolontariuszami, Strażą Miejską,

- informowali o możliwości uzyskania schronienia w hostelu dla osób doznających przemocy, oraz wskazywali na możliwość skorzystania z poradnictwa rodzinnego, w tym prowadzonego przez psychologa, pedagoga, prawnika,
- zapewniali pomoc finansową i rzeczową rodzinom lub osobom będącym w kryzysie,
- motywowali ofiary przemocy do podejmowania działań służących rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Realizacja tego programu wpłynęła na zniwelowanie skutków drastycznych przypadków przemocy, zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie, zmianę postaw wobec przemocy w rodzinie, wzrost skuteczności stosowanych sposobów pomagania rodzinie z problemem przemocy, stałą edukację środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej.

Załącznik do

Projektu Uchwały Nr .....

Rady Miasta z dnia .....

POTRZEBY W ZAKRESIE REALIZACJI POMOCY SPOŁECZNEJ W 2008 ROKU

W 2008 roku na realizację świadczeń pomocy społecznej ustalono potrzeby w wysokości:

7 041 597 zł, z tego na zadania:

- zlecone gminie- **836 068 zł**
- własne gminy - **5 065 529zł**
- powiatu - **1 140 000 zł**

W 2008 r. na realizację świadczeń pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy, zleconych gminie i powiatu otrzymano: **5 130 630 zł**.

- zlecone gminie – 667 900 zł (96,60% w stosunku do 2007 r.)
- własne gminy - 3 359 300 zł (90,55% w stosunku do 2007 r.)
- powiatu - 1 103 430 zł (129,13% w stosunku do 2007 r.)

Przewiduje się objąć pomocą społeczną na terenie miasta około 3001 osób/1789 rodzin. Z pomocy społecznej będą korzystały osoby/rodziny głównie z powodu bezrobocia, bezdomności, niepełnosprawności, choroby, których dochód na osobę w rodzinie nie będzie przekraczał kryterium dochodowego określonego w art.8 ust.1 pkt.1,2 w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (tj. na osobę samotnie gospodarującą – 477,00 zł, na osobę w rodzinie – 351,00 zł).

Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami, a otrzymanymi środkami finansowymi na świadczenia pomocy społecznej w br. przedstawia się następująco:

1. Zadania zlecone – w stosunku do potrzeb w zakresie realizacji świadczeń pomocy społecznej

otrzymano 79,89% środków finansowych tj. 667 900 zł. Różnica stanowi 168 168 zł.

Przekazywana dotacja miesięczna od stycznia br. zapewnia realizację świadczeń obligatoryjnych m.in. ubezpieczenia zdrowotnego za osoby pobierające zasiłki stałe.

W 2008 roku w stosunku do potrzeb nie zabezpieczone są w pełni środki finansowe w zakresie :

- ◆ wypłaty zasiłków stałych – otrzymane środki finansowe stanowią 84,17% potrzeb w tym zakresie, tj. 548 000 zł,
- ◆ specjalistycznych usług opiekuńczych – otrzymane środki finansowe stanowią 48,78% ustalonych potrzeb w tym zakresie, tj. 60 800 zł.

2. **Zadania własne gminy** – w stosunku do potrzeb na świadczenia pomocy społecznej otrzymano 66,32% środków finansowych tj. 3 359 300 zł, w tym:

■ **Zadania własne gminy (obowiązkowe):**

- Wypłaty zasiłków okresowych – otrzymana dotacja celowa z budżetu państwa na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe stanowi 63,19 % ustalonych potrzeb, tj. 1 326 000 zł. Potrzeby MOPR w tym zakresie wynoszą 2 098 320 zł.
- Pomoc z przeznaczeniem na zasiłki celowe i pomoc w naturze (m.in. opał, żywność, leki, odzież, obuwie,) ustalono wg potrzeb środowiska na kwotę 1 276 700 zł. W stosunku do potrzeb otrzymano 39,36 % środków finansowych. Na ww. formę pomocy jest duże społeczne zapotrzebowanie, któremu nie odpowiadają możliwości finansowe.
- Zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego – ustalono potrzeby w tym zakresie na kwotę 3 000 zł, w budżecie br. na ten cel zabezpieczono 100% środków finansowych.
- Pogrzeby – ustalono potrzeby w tym zakresie na kwotę 15 000 zł, w budżecie br. na ten cel zabezpieczono 100% środków finansowych.
- Zdarzenia losowe - ustalono potrzeby w tym zakresie na kwotę 11 500 zł, w budżecie br. na ten cel zabezpieczono 100% środków finansowych.
- Świadczenia lecznicze – ustalono potrzeby w tym zakresie na kwotę 17 600 zł, w budżecie br. na ten cel zabezpieczono 100% środków finansowych.
- Dożywianie - posiłki – środki finansowe na dożywianie otrzymano w stosunku do potrzeb w tym zakresie 100% tj. 733 827 zł w tym dotacja celowa na dożywianie od Wojewody Mazowieckiego w wysokości 356 000 zł.

- Schronienie – Ośrodek będzie zapewniał schronienie w posiadanych 2 pomieszczeniach komunalnych na ul. Sienkiewicza oraz w Noclegowni PKPS dla osób samotnych. Miesięczny koszt pobytu 1 osoby w Noclegowni szacuje się na 300 zł, natomiast w pomieszczeniach MOPR będzie wynosił ok. 300 zł. Na ww. zadanie zabezpieczono 66,67% środków finansowych tj. 40 000 zł. Przyznana kwota będzie niewystarczająca w stosunku do ustalonych potrzeb.
- Ubranie – środki finansowe na ww. zadanie zabezpieczono w 100% w stosunku do ustalonych potrzeb.
- Składki na ubezpieczenie społeczne - w 2008 roku potrzeby w tym zakresie zostały ustalone na kwotę 15 882 zł, w budżecie nie zabezpieczono środków na ww. cel.
- Usługi opiekuńcze – środki finansowe otrzymano w stosunku do potrzeb w tym zakresie w 100 %, tj. 340 300 zł.
- Domy Pomocy Społecznej - w 2008 roku potrzeby w tym zakresie zostały ustalone na kwotę 400 000 zł, w budżecie zabezpieczono środków na ww. cel w zakresie 82, 50%.

■ **Zadania własne gminy (fakultatywne):**

Zasiłki celowe specjalne – środki finansowe na ww. zadanie zabezpieczono w 27,10% w stosunku do ustalonych potrzeb,

3. Zadania powiatu – w stosunku do potrzeb na realizację świadczeń pomocy otrzymano 96, 79% środków finansowych tj. 1 103 430 zł, w tym:

- wypłatę pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych i usamodzielnionych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze - w stosunku do potrzeb otrzymano 96,34% środków finansowych, tj. 963 430 zł,
- wypłatę pomocy pieniężnej dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych – w stosunku do potrzeb otrzymano 100 % środków finansowych tj. 140 000 zł.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2008r.

<i>Zadania zlecone gminie</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2008 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2008 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Zasiłki stałe	651 060 zł	155	548 000zł	103 060 zł
Ubezpieczenie zdrowotne	60 358 zł	137	59 100 zł	1 258 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	124 650 zł	34	60 800 zł	63 850 zł
Ogółem	836 068 zł	189	667 900 zł	168 168 zł

<i>Zadania własne gminy</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2008rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2008rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Zasiłki okresowe	2098 320 zł	1249	1 326 000 zł	772 320 zł
Zasiłki celowe i pomoc w naturze w tym:	1 350 500	1438	522 473zł	828 027 zł
Zasiłki celowe specjalne	73 800 zł	175	20 000zł	53 800 zł
Zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	3 000 zł	30	3 000 zł	0 zł
Pogrzeby	15 000 zł	10	15 000 zł	0 zł

Zadania własne gminy	Potrzeby MOPR na 2008rok	Osoby	Otrzymane środki na 2008rok	Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.
Zdarzenia losowe	11 500 zł	23	11 500 zł	0 zł
Świadczenia lecznicze	17 600 zł	22	17 600 zł	0 zł
Dożywianie	733 827 zł	1278	733 827zł	0 zł
Schronienie	60 000 zł	47	40 000 zł	20 000 zł
Ubranie	19 600 zł	98	19 600 zł	0 zł
Składki na ubezpieczenie społeczne	15 882 zł	11	0 zł	15 882 zł
Usługi opiekuńcze	340 300 zł	96	340 300 zł	0 zł
Domy Pomocy Społecznej	400 000 zł	30	330 000 zł	70 000 zł
Ogółem	5 065 529 zł	2811	3 359 300 zł	1 706 229 zł

Zadania powiatu	Potrzeby MOPR na 2008 rok	Osoby	Otrzymane środki na 2008 rok	Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	140 000 zł	26	140 000 zł	0 zł
Rodziny zastępcze	1 000 000 zł	130	963 430 zł	36 570 zł
Ogółem	1 140 000 zł	156	1 103 430 zł	36 570 zł

Sprawozdanie z działalności MOPR w Ostrołęce w 2007 rok

<i>Wszystkie zadania</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2008 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2008 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
<i>Ogółem</i>	7 041 597	3001*	5 130 630 zł	1 910 967 zł

* Osoby występują w różnych rodzajach świadczeń (nie należy sumować).